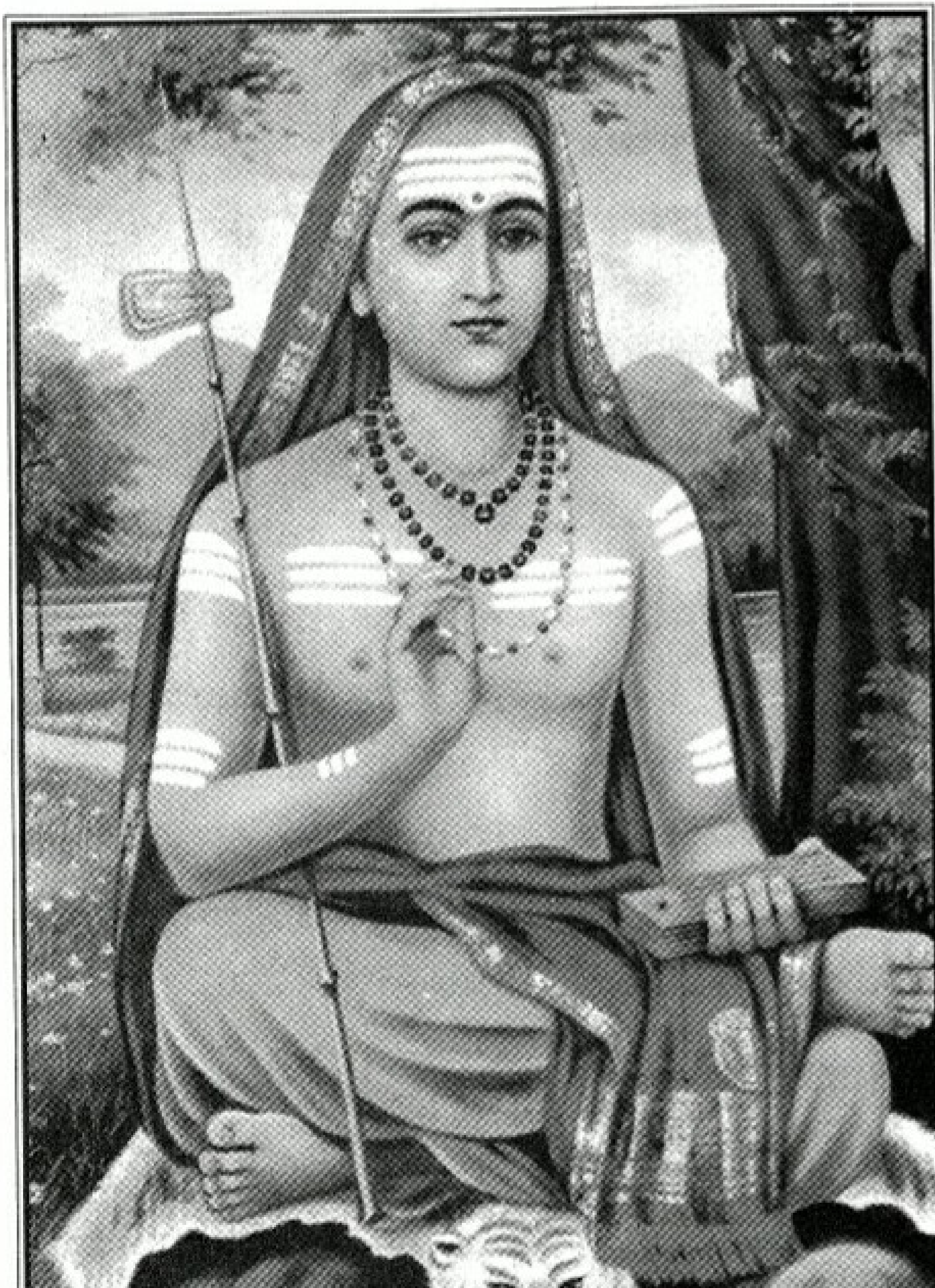
ఉదకశాన్తి

శ్లో॥ చిద్ఘనాయ ప్రకాశాయ శృత్యాకాశ విహారిణే ।
అద్వైతామృత వర్షాయ శంకరాయ నమోనమః ॥

జగద్గురు ఆదిశంకరులు.

అథోదకశాన్తిఖణ్డః

అథవైభవతి - శ్రద్ధావా ఆపశ్శ్రద్ధామేవారభ్యేతి । యజ్ఞో వాఆపో యజ్ఞమేవారభ్యేతి । వజ్రోవా ఆపో వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః ప్రహృత్యేతి । ఆపోవై రక్షోఘ్నీ రక్షసామపహత్యా ఇతి । ఆపోవైదేవానాం ప్రియం ధామేతి । అమృతం వా ఆపస్తస్మాదద్భిరవ తాన్తమభిషిఞ్చన్తీతి । ఆపోవైసర్వా దేవతా దేవతా ఏవారభ్యేతి। ఆపోవై శాన్తాశ్శాన్తాభిరేవాస్య శుచం శమయతి ॥ ఇతి బ్రాహ్మణమ్.

తస్మాత్పవిత్రేణ శాన్త్యుదకం కరోతి - జన్మనక్షత్రే పుణ్యేనక్షత్రే వివాహచౌలోపనయనసమావర్తనసీమన్తాగ్న్యా ధేయాన్యన్యాని మఙ్గళకార్యాణి గ్రహోపరాగేగ్రహోత్పాతే వా ద్విపాత్సు చతుష్పాత్సు భయం విన్దేతాథ శాన్తిమారభేత॥

యుగ్మాన్బ్రాహ్మణాన్సుప్రక్షాళితపాణిపాదా నపఆచమయ్య ప్రతిదిశమాస నేషూపవేశ్య గోమయేన గోచర్మమాత్రం చతురశ్రం స్థణ్డిలముపలిప్య దర్భేషు ప్రాఙ్ముఖ ఉపవిశ్య దర్భాన్దూర్వాశ్చ ధారయమాణః పవిత్రపాణిః స్థణ్డిలం కృత్వా ప్రోక్ష్యలక్షణ (యథావిధి) ముల్లిఖ్య అద్భిరభ్యుక్ష్య దూర్వాభిర్దర్భైరవకీర్య గన్ధోదకేనా భ్యుక్ష్య పుష్పైరవకీర్య బ్రహ్మపాత్రం సూత్రేణ పరివేష్ట్య తేషు బ్రహ్మపాత్రం నిదధాతి.

“బ్రహ్మజ జ్ఞానమ్” ఇతి । అథ తిరః పవిత్రమప ఆనయన్ జపతి – “తత్సవితుర్వరేణ్యమ్” ఇతి ॥

యవాక్షతతణ్డులానావపతి – “భూర్భువస్సువరోమ్” ఇతి ॥ అథ పుష్పైర్దూర్వాభిః ఫలైరవకీర్య దూర్వాభిర్దర్భైః ప్రతిచ్ఛాద్యాభిమృశతి – “శం నో దేవీరభిష్టయే” ఇతి ॥

అన్వారబ్ధేషు జపతి – “తత్సవితుర్వరేణ్యమ్” ఇత్యేతాం పచ్ఛోఽర్ధర్చశోఽనవానముక్త్వా వేదాదీన్ జపతి॥

రాక్షోఘ్నం “కృణుష్వ పాజః ప్రసితిం” ఇత్యేతమనువాకం “మదేచిదస్య” ఇత్యర్ధర్చమపోద్ధృత్య । “ఇన్ద్రం వో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః” ఇత్యేతమనువాకమ్। “యత ఇన్ద్ర భయామహే, స్వస్తిదా విశస్పతిః” ఇతి ద్వాభ్యామ్। “మహాగ్ం ఇన్ద్ర, సజోషాఇన్ద్ర” ఇతిద్వాభ్యామ్। “యే దేవాఃపురస్సదః” ఇతి పఞ్చభిః పర్యాయైః। “అగ్నయే రక్షోఘ్నే” ఇతి పఞ్చ। “అగ్ని రాయుష్మాన్” ఇతి పఞ్చ। “యా వామిన్ద్రావరుణా” ఇతి చతస్రః। “యోవామిన్ద్రావరుణా” ఇత్యష్టౌ। “అగ్నేయశస్విన్” ఇతి చతస్రః। రాష్ట్రభృతం “ఋతాషాడృతధామా” ఇత్యేతమనువాకమ్। “నమో అస్తు సర్పేభ్యః” ఇతి తిసృభిరనుచ్ఛన్దసమ్। పఞ్చచోడాః “అయం పురో హరికేశః” ఇతి పఞ్చభిః పర్యాయైః। అప్రతిరథం “అశుశ్శిశానః” ఇత్యేతమనువాకమ్। “శం చ మే మయశ్చ మే” ఇత్యేతమనువాకమ్। విహవ్యం “మమాగ్నే వర్చో విహవేష్వస్తు” ఇత్యేతమనువాకమ్। మృగారం “అగ్నేర్మన్వే” ఇత్యేతమనువాకమ్। సర్పాహుతీః “సమీచీ నామాసిప్రాచీదిక్” ఇతిషడ్భిః పర్యాయైః। గన్ధర్వాహుతీః “హేతయో నామస్థ తేషాంవః పురో గృహాః” ఇతి షడ్భిః। అజ్యానీః “శతాయుధాయ”

ఇతి పఙ్చ । "భూతం భవ్యం భవిష్యత్" ఇత్యేతమనువాకమ్ । అథర్వ శిరసం "ఇంద్రో దధీచో అస్థభిః" ఇత్యేతమనువాకం. ప్రత్యాఙ్గిరసం "చక్షుషో హేతే మనసో హేతే" ఇతి ప్రతిపద్య "భ్రాతృవ్యం పాదయామసి" ఇత్యన్తమ్ । "ప్రాణో రక్షతి విశ్వమేజత్" ఇత్యేతమనువాకమ్ । "సిగ్ంహే వ్యాఘ్ర ఉత యా పృదాకౌ" ఇత్యేతమనువాకమ్ । "అహమస్మి" ఇత్యేతమనువాకమ్ । "తా సూర్యాచన్ద్రమసా" ఇత్యేతమనువాకమ్ । "అగ్నిర్నః పాతు" 'బుధ్యాస్మ' "నవోనవః" ఇత్యేతై స్త్రిభిరనువాకై రుత్తమైరుపహోమైశ్చ । సురభిమత్యాఽబ్లిఙ్గాభిర్వారుణీభిర్హిరణ్యవర్ణాభిః పావమానీభిర్వ్యాహృతీభిః ॥ "తచ్ఛంయోరావృణీమహే" ఇత్యేతమనువాకమ్ । "నమో బ్రహ్మణ ఇతి పరిధానీయాం త్రిరన్వాహ" ఇతి బ్రాహ్మణమ్ । ప్రణవేనోత్థాప్య వ్యాహృతీభిః ప్రోక్షతి ॥ అథదక్షిణాం దదాతి – పురస్తాదుపవిష్టాయ హిరణ్యం దదాతి దక్షిణతో రజతం పశ్చాత్కాంస్యం ఉత్తరతో వాసో దదాతి ॥

అథ గ్రహగృహీతానాం, జ్వరగృహీతానాం, భూతోపసృష్టానాం, మిత్రబన్ధుసుహృత్ జ్ఞాతిసఖిసమ్బన్ధి భాన్ధవానాం, రాజ్ఞాంచ, రాజపురోహితానాం చ, బాలవృద్ధాన్తర్వత్ని పాపరోగి దీర్ఘరోగికృశాతురాన్ ప్రోక్షతి ॥

హస్త్యశ్వోష్ట్రగోమహిష్యజావికభృత్యాంశ్చ ధనధాన్యాని చ ప్రోక్షతి ॥

ఏవమేకరాత్రం । త్రిరాత్రం । పఞ్చరాత్రం । సప్తరాత్రం । నవరాత్రం । ఇత్యపపునర్మృత్యుం జయతీత్యాహ భగవాన్ బోధాయనః ॥

ఓమ్ తత్సత్.

ఇతి బోధాయనగృహ్యశేషే ప్రథమప్రశ్నే చతుర్దశోఽధ్యాయః

ఇత్యుదకశాన్తి విధిస్సమాప్తః

అథ ఉదకశాన్తి ప్రయోగః

ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య ॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్య గణపతి పూజాం కృత్వా॥ ఏవంగుణవి శేషణవిశిష్టాయాం శుభతిథౌ మమ ఉపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం బోధాయనోక్తప్రకారేణ ఉదకశాన్తికర్మ కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య॥

శ్రీవైష్ణవమతే తు - విష్వక్సేనారాధనం కృత్వా ॥ శ్రీభగవదాజ్ఞయా భగవత్కైఙ్కర్యరూపం శ్రీమన్నారాయణ ప్రీత్యర్థం ఏభిశ్శ్రీవైష్ణవై బ్రాహ్మణైస్సహ బోధాయనోక్త ప్రకారేణ ఉదక శాన్తికర్మ కరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య ॥

శుచౌ దేశేగోమయేన గోచర్మమాత్రం చతురశ్రముపలిప్య రఙ్గవల్ల్యాద్యలంకృత్య॥ స్యోనా పృథివి భవాన్నృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛా నశ్శర్మ సప్రథాః [1] ॥ ఇతి భూమిం సంప్రార్థ్య ॥ తత్రాష్టదళపద్మం లిఖిత్వా ॥ తస్యోపరి....యేన తోకాయ తనయాయ ధాన్యం ౧ బీజం వహధ్వే అక్షితమ్ । అస్మభ్యం తద్ధత్తన యద్వ ఈమహే రాధో విశ్వాయు సౌభగమ్ [2]॥ ఇతి మన్త్రేణ వ్రీహీం స్తిలాంస్తణ్డులాంశ్చోపర్యుపరి నిక్షిప్య తదుపరి - బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమతస్సురుచో వేన ఆవః । సబుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠాస్సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః [3]॥ ఇతి మన్త్రేణ మధ్యే ప్రాగగ్రముల్లిఖ్య॥ నాకే సుపర్ణముప యత్పతన్తగ్ం హృదా వేనన్తో అభ్యచక్షత త్వా హిరణ్యపక్షం వరుణస్య దూతం యమస్య యోనౌ శకునం భురణ్యమ్ [4]॥

ఇతి మన్త్రేణ దక్షిణతః ప్రాగగ్రముల్లిఖ్య ॥ ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియమ్। భవా వాజస్య సంగథే [1]॥ ఇతి మన్త్రేణ ఉత్తరతః ప్రాగగ్రముల్లిఖ్య ॥ యోరుద్రో అగ్నౌ యో అప్సు య ఓషధీషు యో రుద్రో విశ్వా భువనాఽఽవివేశ తస్మై రుద్రాయ నమోఅస్తు [2]॥ ఇతి మన్త్రేణ మధ్యే ఉదగగ్రముల్లిఖ్య అపఉపస్పృశ్య ॥ ఇదం విష్ణుర్వి చక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢమస్య పాగ్ంసురే[3]॥ ఇతి మన్త్రేణ పశ్చాదుదగగ్రముల్లిఖ్య ॥ ఇన్ద్రం విశ్వా అవీవృధన్సముద్రవ్యచసం గిరః । రథీతమగ్ం రథీనాం వాజానాగ్ం సత్పతిం పతిమ్ [4] ॥ ఇతి మన్త్రేణ పురస్తాదుదగగ్రముల్లిఖ్య ॥ స్థణ్డిలమధ్యే ప్రాగగ్రాన్దర్భాన్ సగ్గ్స్తీర్య ॥ పుష్పైః ఫలైశ్చావకీర్య ॥ గన్ధోదకేనాభ్యుక్ష్య॥ తన్తుం తన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథో రక్ష ధియా కృతాన్ । అనుల్బణం వయత జోగువామపో మనుర్భవ జనయా దైవ్యం జనమ్[5] ఇతి మన్త్రేణ కుమ్భం శ్వేతసూత్రేణావేష్ట్య । ధూరసి ధూర్వ ధూర్వన్తం ధూర్వ తం యోఽస్మాన్ధూర్వతి తం ధూర్వ యం వయం ధూర్వామస్త్వం దేవానామసి[6]॥ ఇతిమన్త్రేణ సుధూపితం కుమ్భం “ఆకల శేషు ధావతి శ్యేనో వర్మ విగాహతే । అభి ద్రోణా కని క్రదత్[7]॥ బ్రహ్మజజ్ఞానమ్ ..... వివః ॥” ఇతి మన్త్రాభ్యాం ధాన్యరాశౌ ప్రతిష్ఠాప్య ॥ తస్యోపరి ....గాయత్ర్యా, తిరఃపవిత్రమతినీతాః । ఆపో ధారయమాతిగుః । దేవేన సవిత్రోత్పూతాః । వసోస్సూర్యస్య రశ్మిభిః[8] ॥ ఇతి మన్త్రేణ చ పవిత్రముదగగ్రం తిర్యగ్గృహీత్వా ॥ ఆపో వా ఇదగ్ం సర్వం

ఆపో వా ఇదగ్ం.... భూర్భువస్సువరాపు ఓం.
పశ్శన్దాగ్స్యాపో జ్యోతీగ్ంష్యాపో యజూగ్ంష్యాప స్సత్యమాపస్సర్వా దేవతా ఆపో

భూర్భువస్సువరాప ఓమ్[1] ॥ అపః ప్రణయతి । శ్రద్ధా వా ఆపః । శ్రద్ధామేవారభ్య

ప్రణీయ ప్రచరతి । అపః ప్రణయతి । యజ్ఞో వా ఆపః । యజ్ఞమేవారభ్య

ప్రణీయ ప్రచరతి । అపః ప్రణయతి। వజ్రో వా ఆపః । వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః

ప్రహృత్య ప్రణీయ ప్రచరతి । అపః ప్రణయతి । ఆపో వై రక్షోఘ్నీః । రక్షసామపహత్యై ।

అపః ప్రణయతి । ఆపో వై దేవానాంప్రియం ధామ । దేవానామేవ ప్రియం ధామ

ప్రణీయ ప్రచరతి । అపః ప్రణయతి । ఆపోవై సర్వాదేవతాః । దేవతా ఏవారభ్య

ప్రణీయ ప్రచరతి[2] ॥ ఆపో వై శాన్తాశ్శాన్తాభిరేవాస్య శుచగ్ం శమయతి [3] ॥

ఇతిమన్త్రైః కుమ్భమద్భి రాపూర్య ॥ దేవో వస్సవితోత్పునాతు । అచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ

। వసోస్సూర్యస్య రశ్మిభిః[4] ॥ ఇతిమన్త్రైః కుమ్భోదకంత్రిరుత్పూయ ॥ పవిత్రగ్రన్థిం

విస్రస్యాప ఉపస్పృశ్య కుమ్భే నిదధాతి ॥ భూర్భువస్సువరోమ్[5] ॥ఇతి మన్త్రేణ కుమ్భే

యవాక్షతతణ్డులానావపతి ॥ స హి రత్నాని దాశుషే సువాతి సవితా భగః । తం

భాగం చిత్రమీమహే [6]॥ ఇతి మన్త్రేణ నవరత్నాని కుమ్భేనిక్షిప్య ॥ కూర్చాగ్రే

రాక్షసాన్ఘోరా; ఛిన్ధికర్మవిఘాతినః । త్వామర్పయామి కుమ్భేఽస్మి; సాఫల్యం కురు

కర్మసు ॥ ఇతి కుమ్భే ఊర్ధ్వాగ్రం కూర్చంనిక్షిప్య బహిశ్చ దర్భైరాచ్ఛాదయతి ॥

వృక్షరాజసముద్భూ తాశ్శాఖాయాః పల్లవత్వచః । యుష్మాన్కుమ్భే త్వర్పయామి

సర్వపాపాపనుత్తయే ॥ ఓషధయస్సం వదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మైకరోతి

బ్రాహ్మణస్తగ్ం రాజన్పారయామసి[1] ॥ ఇతిపఞ్చత్వక్పల్లవాన్నిక్షిప్య ॥

నారికేళసముద్భూత త్రినేత్ర హరసమ్మత । శిఖయా దురితం సర్వం పాపం పీడాం చ మే నుద ॥ యాః ఫలినీర్యా...... ముఞ్చన్త్వగ్ం హసః ॥ ఇతి నారి కేళఫలం నిక్షిప్య, శంనోదేవీరభిష్టయే । ఆపోభవన్తుపీతయే । శంయోరభిస్రవన్తునః [2]॥ ఇతిమన్త్రేణాభిమృశతి ॥ తస్మిఁకుమ్భే– బ్రహ్మజజ్ఞానమన్త్రేణ, ఇమం మే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యా చ మృడయ । త్వామవస్యురాచకే [3]॥ ఇతి మన్త్రేణ చ బ్రహ్మవరుణావావాహ్య ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పుజాం కుర్యాత్॥

శ్రీవైష్ణవమతేతు – ఇమం మే వరుణేతి మన్త్రేణ వరుణా న్తర్యామిణం భగవన్తం పుణ్డరీకాక్షమావాహ్య షోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్ ॥

తతః–అస్మిఁ ఉదకశాన్తి జపకర్మణి ప్రాచ్యాం దిశి జపకర్తారం త్వాం వృణీమహే ॥ దక్షిణస్యాం దిశి జపకర్తారం త్వాం వృణీమహే ॥ ప్రతీచ్యాం దిశి జపకర్తారం త్వాం వృణీమహే ॥ ఉత్తరస్యాం దిశి జపకర్తారం త్వాం వృణీమహే ॥ సర్వేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యోనమః ॥ యూయముదకశాన్తిజపకర్మ కురుధ్వమ్ ॥ ఇతి బ్రాహ్మణైస్సహ కలశమన్వారభ్య గాయత్రీంపచ్ఛోఽర్ధర్చ శోఽనవానముక్త్వా వక్ష్యమాణాన్మన్త్రాఁజపేత్ ॥

★★★

అథ మన్త్రాః

శ్రీ గురుభ్యోనమః హరిః ఓమ్.

అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవమృత్విజమ్ । హోతారం రత్నధాతమమ్ [1]॥ ఇషే త్వోర్జే త్వావాయవస్థోపాయవస్థ దేవో వస్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయకర్మణే [2]॥ అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే । ని హోతా సత్సిబర్హిషి[3]। శంనో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే । శంయోరభిస్రవన్తు నః[4]॥

కృణుష్వ పాజః ప్రసితిం న పృథ్వీం యాహి రాజేవామవాగ్ం ఇభేన । తృష్వీమను ప్రసితిం ద్రూణానోఽస్తాఽసి విధ్య రక్షసస్తపిష్ఠైః । తవ భ్రమాస ఆశుయా పతన్త్యనుస్పృశ ధృషతా శోశుచానః । తపూగ్ంష్యగ్నే జుహ్వా పతఙ్గానసన్దితో విసృజ విష్వగుల్కాః । ప్రతిస్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవాపాయుర్విశో అస్యా అదబ్ధః । యో నో దూరే అఘశగ్ంసో యో అన్త్యగ్నే మాకిష్టే వ్యథిరాదధర్షీత్ । ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యాతనుష్వ న్యమిత్రాగ్ం ఓషతాత్తిగ్మహేతే । యో నో అరాతిగ్ం సమిధానచక్రే నీచా తం ధక్ష్యతసం నశుష్కమ్ । ఊర్ధ్వో భవ ప్రతి విధ్యాధ్యస్మదావిష్కృణుష్వ దైవ్యాన్యగ్నే । అవస్థిరా తనుహియాతు జూనాం జామిమజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్ । స తేజానాతి సుమతిం

యవిష్ఠ య ఈవతే బ్రహ్మణే గాతుమైరత్ । విశ్వాన్యస్మై సుదినాని రా యో
ద్యుమ్నాన్యర్యో విదురో అభిద్యౌత్ । సేదగ్నే అస్తు సుభగస్సు దానుర్యస్త్వానిత్యేన
హవిషా య ఉక్థైః । పిప్రీషతి స్వ ఆయుషి దురోణే విశ్వేదస్మై సుదినా సాఽసదిష్టిః ।
అర్చామి తే సుమతిం ఘోష్యర్వాక్సంతే వావాతా జరతామియం గీః । స్వశ్వాస్త్వా
సురథా మర్జయేమాస్మే క్షత్రాణి ధారయేరను ద్యూన్ । ఇహ త్వా
భూర్యాచరేదుపత్మన్దోషావస్తర్దీదివాగ్ంసమను ద్యూన్ । క్రీడన్తస్త్వా సుమనసస్స
పేమాభిద్యుమ్నా తస్థివాగ్ంసో జనానామ్ । యస్త్వా స్వశ్వస్సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి
వసుమతా రథేన । తస్య త్రాతా భవసి తస్య సఖా యస్త ఆతిథ్యమానుషగ్జుజోషత్ ।
మహో రుజామి బన్ధుతా వచోభిస్తన్మా పితుర్గోతమాదన్వియాయ । త్వం నో అస్య
వచసశ్చికిద్ధి హోతర్యవిష్ఠ సుక్రతో దమూనాః । అస్వప్నజస్తరణయస్సు శేవా
అతన్ద్రాసోఽవృకా అశ్రమిష్ఠాః । తే పాయవస్స ధ్రియఞ్చో నిషద్యాగ్నే తవ నః పాన్త్వమూర ।
యే పాయవో మామతేయం తే అగ్నే పశ్యన్తో అన్ధం దురితాదరక్షన్ । రరక్ష
తాన్త్సుకృతో విశ్వవేదా దిప్సన్త ఇద్రిపవో నాహ దేభుః । త్వయా వయగ్ం సధన్యస్త్వోతా
స్తవ ప్రణీత్యశ్యామ వాజాన్ । ఉభా శగ్ంసా సూదయ సత్యతాతేఽనుష్ఠుయా
కృణుహ్యహ్రయాణ । అయా తే అగ్నే సమిధా విధేమ ప్రతిస్తోమగ్ం శస్యమానం
గృభాయ । దహాశసో రక్షసః పాహ్యస్మాన్ద్రుహో నిదో మిత్రమహో అవద్యాత్ । రక్షోహణం
వాజినమాజిఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠముపయామి శర్మ । శిశానో అగ్నిః క్రతుభిస్సమిద్ధస్స
నో దివా స రిషః పాతు నక్తమ్ । విజ్యోతిషా బృహతా భాత్యగ్నిరావిర్విశ్వాని కృణు
తే మహిత్వా । ప్రాదేవీర్మాయాస్సహతే దురేవాశ్శిశీతే శృఙ్గే రక్షసే వినిక్షే । ఉత

స్వానాసో దివిషన్త్వగ్నే స్తిగ్మాయుధా రక్షసే హన్తవాఉ ॥ [1]

ఇన్ద్రం వో విశ్వతస్పరిహవామహేజనేభ్యః । అస్మాకమస్తు కేవలః । ఇన్ద్రం నరో నేమధితా హవన్తేయత్పా ర్యాయునజ తేధియస్తాః । శూరో నృషాతా శవసశ్చకాన ఆగోమతి వ్రజేభజా త్వం నః । ఇన్ద్రియాణి శతక్రతో యా తేజనేషు పఞ్చసు । ఇన్ద్రతాని త ఆవృణే। అను తే దాయి మహ ఇన్ద్రియాయ సత్రా తే విశ్వమను వృత్ర హత్యే । అను క్షత్రమను సహో యజత్రేన్ద్ర దేవేభిరను తేనృషహ్యే । ఆ యస్మిన్థ్సప్త వాసవాస్తిష్ఠన్తి స్వారుహో యథా। ఋషిర్ హ దీర్ఘశ్రుత్తమ ఇన్ద్రస్య ఘర్మో అతిథిః । ఆమాసు పక్వమైరయ ఆ సూర్యగ్ం రోహయో దివి । ఘర్మన్న సామన్తపతా సువృక్తిభిర్జుష్టం గిర్వణసేగిరః। ఇన్ద్ర మిద్గాథినో బృహదిన్ద్రమర్కేభిరర్కిణః । ఇన్ద్రం వాణీరనూషత । గాయన్తి త్వా గాయత్రిణోఽర్చన్త్యర్కమర్కిణః । బ్రహ్మాణస్త్వాశతక్రతవుద్వగ్ం శమివ యేమిరే । అగ్ంహోముచే ప్రభరేమా మనీషామోషిష్ఠదావ్ న్నే సుమతిం గృణానాః । ఇదమిన్ద్ర ప్రతి హవ్యం గృభాయ సత్యాస్సన్తుయజమానస్యకామాః । వివేషయన్మాధిషణాజజానస్తవై పురాపార్యాదిన్ద్రమహ్నః । అగ్ంహసోయత్ర పీపరద్యథానో నా వేవ యాన్తముభయే హవన్తే। ప్రసంరాజం ప్రథమమధ్వరాణామగ్ం హోముచం వృషభం యజ్ఞియానామ్ ।అపాం నపాతమశ్వినా హయన్తమస్మిన్నర ఇన్ద్రియం ధత్తమోజః । విన ఇన్ద్ర మృధో జహి నీచా యచ్ఛ పృతన్యతః । అధస్పదం తమీంకృధియో అస్మాగ్ం అభిదాసతి । ఇన్ద్రక్షత్రమభి వామమోజోఽజాయథా వృషభ చర్షణీనామ్ । అపానుదో జనమమిత్రయన్తమురుం దేవేభ్యో అకృణోరు లోకమ్ । మృగోనభీమః కుచరోగిరిష్ఠాః పరావత ఆజగామా పరస్యాః । సృకగ్ం సగ్ంశాయ పవిమిన్ద్ర తిగ్మం విశత్రూన్తాఢి విమృధో నుదస్వ । విశత్రూఙ్ విమృధో నుద వివృత్రస్య హనూరుజ ।

విమన్యుమిన్ద్రభామితో ఽమిత్రస్యాభిదాసతః । త్రాతారమిన్ద్రమవితారమిన్ద్రగ్ం హవేహవేసుహవగ్ం శూరమిన్ద్రమ్ । హువేనుశక్రం పురుహూతమిన్ద్రగ్ం స్వస్తినో మఘవాధాత్విన్ద్రః । మా తేఅస్యాగ్ం సహసావన్పరిష్టావఘాయ భూమహరివః పరాదై । త్రాయస్వనోఽవృ కేభిర్వరూథైస్తవ ప్రియాసస్సూరిషు స్యామ । అనవస్తేరథమశ్వాయ తక్షన్త్వష్టా వజ్రంపురుహూత ద్యుమన్తమ్ । బ్రహ్మాణ ఇన్ద్రం మహయన్తో అర్కైరవర్ధయన్నహయే హన్తవాఉ । వృష్ణే యత్తే వృషణో అర్కమర్చా నిన్ద్ర గ్రావాణో అదితి స్సజోషాః । అనశ్వాసో యే పవయో రథా ఇన్ద్రేషితా అభ్యవర్తన్త దస్యూ౯ ॥ [1]

యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృధి । మఘవఞ్ఛగ్ధి తవతన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి ॥ స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృ త్రహావిమృధో వశీ । వృషేన్ద్రః పుర ఏతునస్స్వస్తిదా అభయం కరః [2] ॥

మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహు షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు । స్వస్తినో మఘవా కరోతు హన్తుపాప్మానం యోఽస్మాన్ద్వేష్టి [3]। సజోషాఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిస్సోమం పిబ వృత్రహాఇఛ్ఛూర విద్వా౯ । జహి శత్రూగ్ంరప మృధో నుదస్వాథాభయం కృణుహి విశ్వతో నః [4] ॥

యే దేవాః పురస్సదోగ్నిఽనేత్రా రక్షోహణస్తే నః పాన్తు తేనోఽవన్తు తేభ్యో నమస్తేభ్యస్స్వాహా యే దేవా దక్షిణ సదో యమనేత్రా రక్షోహణస్తేనః పాన్తు తే నోఽవన్తు

తేభ్యో నమస్తేభ్యస్స్వాహాయే దేవాః పశ్చాథ్సదస్సవితృ నేత్రా రక్షోహణస్తే నః పాన్తు తే నోఽవన్తు తేభ్యో నమస్తేభ్యస్స్వాహా యే దేవా ఉత్తరసదో వరుణనేత్రా రక్షోహణస్తే నః పాన్తు తే నోఽవన్తు తేభ్యో నమస్తేభ్యస్స్వాహా యే దేవా ఉపరిషదో బృహస్పతినేత్రా రక్షోహణస్తే నః పాన్తు తే నోఽవన్తు తేభ్యో నమస్తేభ్యస్స్వాహాఽగ్నయే రక్షోఘ్నే స్వాహాయమాయరక్షోఘ్నే స్వాహా సవిత్రే రక్షోఘ్నే స్వాహా వరుణాయ రక్షోఘ్నే స్వాహా బృహస్పతయే దువస్వతే రక్షోఘ్నే స్వాహా ॥[1]

అగ్ని రాయుష్మాన్థ్స వనస్పతిభిరాయుష్మాన్తేనత్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి సోమ ఆయుష్మాన్థ్స ఓషధీభిరాయుష్మాన్తేన త్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి యజ్ఞ ఆయుష్మాన్థ్స దక్షిణా భిరాయుష్మాన్తేన త్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి బ్రహ్మాయుష్మత్తద్బ్రాహ్మణై రాయుష్మత్తేన త్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి దేవా ఆయుష్మన్తస్తేఽమృ తేనాయుష్మన్తస్తేన త్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి ॥[2]

యా వామిన్ద్రావరుణా యతవ్యా తనూస్తయేమమగ్ంహసో ముఞ్చతం యా వామిన్ద్రావరుణా సహస్యాతనూస్తయేమమగ్ంహసో ముఞ్చతం యా వామిన్ద్రావరుణా రక్షస్యా తనూ స్తయేమమగ్ం హసో ముఞ్చతం యా వామిన్ద్రావరుణా తేజస్యాతనూస్తయేమమగ్ంహసో ముఞ్చతం యో వామిన్ద్రావరుణావగ్నౌ స్రామస్తం వామేతేనావయజే యో వామిన్ద్రావరుణా ద్విపాథ్సు పశుషుస్రామస్తం వామే తేనావయజే యో వామిన్ద్రావరుణా చతుష్పాథ్సు పశుషుస్రామస్తం వామేతేనావయజే యో

వామిన్ద్రావరుణా గోష్ఠే స్రామస్తం వామేతేనావయజే యో వామిన్ద్రావరుణా గృహేషు స్రామస్తం వామేతేనావయజే యో వా మింద్రా వరుణాఽప్సు స్రామస్తం వామేతేనావయజే యో వామిన్ద్రావరుణౌషధీషు స్రామస్తం వామేతేనావయజే యో వామిన్ద్రావరుణా వనస్పతిషు స్రామస్తం వామేతేనావయజే ॥ [1]

అగ్నే యశస్విన్ యశసేమమర్ప యేన్ద్రావతీమపచితీమిహావహ । అయం మూర్ధా పరమేష్ఠీ సువర్చాస్సమానానాముత్తమశ్లోకో అస్తు । భద్రంపశ్యన్త ఉపసేదురగ్రే తపో దీక్షామృషయస్సువర్విదః । తతః క్షత్రంబలమోజశ్చ జాతం తదస్మై దేవాఅభి సం నమస్తు । ధాతా విధాతా పరమోత సన్దృక్ప్ర జాపతిః పరమేష్ఠీ విరాజా । స్తోమాశ్ఛన్దాగ్ంసి నివిదో మ ఆహురేతస్మై రాష్ట్రమభి సంనమామ । అభ్యావర్తధ్వముపమేత సాకమయగ్ం శాస్తాఽధిపతిర్వో అస్తు । అస్య విజ్ఞానమను సగ్ంరభధ్వమిమం పశ్చాధనుజీవాథ సర్వే ॥ [2]

ఋతాషాడృతధామాగ్నిర్గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా తస్యౌషధయోఽప్సరస ఊర్జోనామతా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాన్తు తాభ్యస్స్వాహా సగ్ంహితో విశ్వసామా సూర్యో గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా తస్య మరీచయోఽప్సరస ఆయువో నామతా ఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాన్తు తాభ్యస్స్వాహా సుషుమ్నస్సూర్యరశ్మిశ్చన్ద్రమాగన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాతు తస్మైస్వాహా తస్య నక్షత్రాణ్యప్సరసో బేకురయో నామ తా ఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాన్తు తాభ్యస్స్వాహా భుజ్యుస్సుపర్ణో యజ్ఞో గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మక్షత్రం పాతు తస్మైస్వాహా తస్య దక్షిణా

అప్సరసస్తవానామతా ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాన్తు తాభ్యస్స్వాహా ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా మనో గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాతు తస్మైస్వాహా తస్యర్క్సామాన్యప్సరసో వహ్నయో నామ తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాన్తుతాభ్యస్స్వా హేషిరోవిశ్వవ్యచావాతో గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాతు తస్మైస్వాహా తస్యాపోఽప్సరసోముదా నామతా ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాన్తు తాభ్యస్స్వాహా భువనస్య పతేయస్యత ఉపరి గృహా ఇహ చ । స నో రాస్వాజ్యానిగ్ం రాయస్పోషగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ స్వస్తిగ్గ్ స్వాహా పరమేష్ఠ్యధిపతిర్మృత్యుర్గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాతుతస్మైస్వాహాతస్య విశ్వమప్సరసో భువో నామ తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాన్తు తాభ్యస్స్వాహా సుక్షితిస్సుభూతిర్భ ద్రకృత్సువర్వాన్పర్జన్యో గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాతు తస్మై స్వాహా తస్య విద్యుతోఽప్సరసో రుచో నామ తా ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాన్తుతాభ్యస్స్వాహా దూరే హేతిరమృడయో మృత్యుర్గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రంపాతు తస్మై స్వాహా తస్య ప్రజా అప్సరసో భీరువో నామతా ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాన్తుతాభ్యస్స్వాహా చారుః కృపణకాశీ కామో గన్ధర్వస్స ఇదం బ్రహ్మక్షత్త్రం పాతు తస్మైస్వాహా తస్యాధయోఽప్సరసశ్శోచయన్తీర్నామ తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రంపాన్తు తాభ్యస్స్వాహా స నో భువనస్య పతే యస్యత ఉపరి గృహా ఇహచ । ఉరు బ్రహ్మణేఽస్మై క్షత్త్రాయ మహి శర్మ యచ్ఛ స్వాహా ॥[1]

నమో అస్తు సర్పేభ్యోయే కే చ పృథివీమను । యే అన్తరిక్షే యే దివి తేభ్యస్సర్పేభ్యోనమః । యేఽదో రోచనే దివో యే వా సూర్యస్య రశ్మిషు ।

యేషామప్పుషదః కృతం తేభ్యస్సర్వేభ్యో నమః । యా ఇషవో యాతుధానానాం యే వా వనస్పతీగ్ంరను । యే వాఽవటేషు శేరతే తేభ్యస్సర్వేభ్యో నమః ॥ 1

అయం పురో హరికేశస్సూర్యరశ్మిస్తస్య రథగృత్సశ్చ రథౌజాశ్చ సేనానిగ్రామణ్యౌ పుఞ్జికస్థలా చ కృతస్థలా చాప్సరసౌ యాతుధానా హేతీ రక్షాగ్ంసి ప్రహేతిస్తేభ్యో నమస్తే నో మృడయన్తు తే యం ద్విష్మో యశ్చనోద్వేష్టితంవో జమ్భేదధామ్యయం దక్షిణా విశ్వకర్మా తస్య రథస్వనశ్చ రథే చిత్రశ్చ సేనానిగ్రామణ్యౌ మేనకా చ సహజన్యా చాప్సరసౌ దం క్ష్ణవః పశవో హేతిః పౌరుషేయో వధః ప్రహేతి స్తేభ్యో నమస్తేనో మృడయన్తుతే యం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామ్యయం పశ్చాద్విశ్వవ్యచాస్తస్య రథప్రోతశ్చాసమరథశ్చ సేనానిగ్రామణ్యౌ ప్రమ్లోచన్తీ చానుమ్లోచన్తీ చాప్సరసౌ సర్పా హేతిర్వ్యాఘ్రాః ప్రహేతిస్తేభ్యో నమస్తే నో మృడయన్తు తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తంవో జమ్భే దధామ్యయముత్తరాత్సం యద్వసుస్తస్య సేనజిచ్చ సుషేణశ్చ సేనానిగ్రామణ్యౌ విశ్వాచీ చ ఘృతాచీ చాప్సరసావాపో హేతిర్వాతః ప్రహేతిస్తేభ్యో నమస్తే నో మృడయన్తు తే యం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామ్యయముపర్యర్వాగ్వసుస్తస్య తార్క్ష్యశ్చారిష్టనేమిశ్చ సేనానిగ్రామణ్యావుర్వశీ చ పూర్వచిత్తిశ్చాప్సరసౌ విద్యుద్ధేతిరవస్ఫూర్జ న్ప్రహేతిస్తేభ్యో నమస్తేనో మృడయన్తు తే యం ద్విష్మోయశ్చనో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామి ॥ 2

ఆశుశ్శిశానో వృషభో న యుధ్మో ఘనాఘనః క్షోభణశ్చర్షణీనామ్ । సంక్రన్దనోఽనిమిష ఏకవీరశ్శతగ్ం సేనా అజయథ్సాకమిన్ద్రః । సంక్రన్దనేనానిమిషేణ

జిష్ణునా యుత్కారేణ దుశ్చ్యవనేన ధృష్ణునా । తదిన్ద్రేణ జయత తత్సహధ్వం యుధోనర
ఇషుహస్తేన వృష్ణా । స ఇషుహస్తైస్స నిషఙ్గిభిర్వశీ సగ్గ్ం స్రష్టా స యుధ ఇన్ద్రో
గణేన । సగ్ంసృష్టజిథ్సోమపా బాహుశర్ధ్యూర్ధ్వధన్వా ప్రతిహితాభిరస్తా । బృహస్పతే
పరి దీయా రథేన రక్షోహాఽమిత్రాగ్ం అప బాధమానః । ప్రభఞ్జన్థ్సేనాః ప్రమృణో
యుధా జయన్నస్మాకమేధ్యవితా రథానామ్ । గోత్రభిదం గోవిదం వజ్రబాహుం
జయన్తమజ్మ ప్రమృణన్తమోజసా । ఇమగ్ం సజాతా అను వీరయధ్వమిన్ద్రగ్ం
సఖాయోను సగ్ం రభధ్వమ్ । బలవిజ్ఞాయస్థవిరః ప్రవీరస్సహస్వాన్ వాజీ సహమాన
ఉగ్రః । అభివీరో అభిసత్వా సహోజా జైత్రమిన్ద్ర రథమాతిష్ఠ గోవిత్ । అభిగోత్రాణి
సహసా గాహమానో దాయో వీరశ్శతమన్యురిన్ద్రః । దుశ్చ్యవనః
పృతనాషాడయుధ్యోఽస్మాకగ్ంసేనా అవతు ప్రయుథ్సు । ఇన్ద్ర ఆసాం నేతా
బృహస్పతిర్దక్షిణా యజ్ఞః పుర ఏతు సోమః । దేవసేనానామభిభఞ్జతీనాం జయన్తీనాం
మరుతో యన్త్వగ్రే । ఇన్ద్రస్య వృష్ణో వరుణస్య రాజ్ఞ ఆదిత్యానాం మరుతాగ్ం శర్ధ
ఉగ్రమ్ । మహామనసాం భువనచ్యవానాం ఘోషో దేవానాం జయతాముదస్థాత్ ।
అస్మాకమిన్ద్రస్సమృతేషు ధ్వజేష్వస్మాకం యా ఇషవస్తాజయన్తు । అస్మాకం వీరా
ఉత్తరే భవన్త్వస్మాను దేవా అవతా హవేషు । ఉద్ధర్షయ మఘవన్నా
యుధాన్యుథ్సత్వనాం మామకానాం మహాగ్ంసి । ఉద్వృత్రహన్వాజినాం వాజినాన్యుద్ర
థానాం జయతామేతు ఘోషః । ఉపప్రేత జయతా నరస్స్థిరా వస్సన్తు బాహవః ।
ఇన్ద్రోవశ్శర్మ యచ్ఛత్వనాధృష్యా యథాఽసథ । అవసృష్టా పరాపత శరవ్యే బ్రహ్మ
సగ్ంశితా । గచ్ఛామిత్రాన్ప్రవిశమైషాం కంచనోచ్ఛిషః । మర్మాణి తేవర్మభిశ్ఛా దయామి

సోమస్త్వా రాజాఽమృతేనాభివస్తామ్ । ఉరోర్వరీయో వరివస్తే అస్తు జయన్తం త్వామను మదన్తు దేవాః । యత్ర బాణాస్సంపతన్తి కుమారా విశిఖా ఇవ । ఇన్ద్రో నస్తత్ర వృత్రహా విశ్వాహా శర్మ యచ్ఛతు [1]॥

శం చ మే మయశ్చ మేప్రియం చ మేఽనుకామశ్చ మేకామశ్చ మే సౌమనసశ్చ మేభద్రం చ మే శ్రేయశ్చ మే వస్యశ్చ మే యశశ్చ మే భగశ్చ మే ద్రవిణం చ మే యన్తా చమే ధర్తా చ మే క్షేమశ్చ మే ధృతిశ్చ మే విశ్వం చ మే మహశ్చ మే సంవిచ్చ మే జ్ఞాత్రం చ మే సూశ్చ మే ప్రసూశ్చ మే సీ రంచ మే లయశ్చ మ ఋతం చమేఽమృతం చ మేఽయక్ష్మం చ మేఽనా మయచ్చమే జీవాతుశ్చ మే దీర్ఘాయుత్వం చ మేఽనమిత్రం చ మేఽభయం చ మే సుగం చ మే శయనం చ మే సూషాచమే సుదినం చ మే [2]॥

మమాగ్నే వర్చో విహవేష్వస్తు వయం త్వేన్ధానాస్తనువం పుషేమ । మహ్యం నమన్తాం ప్రదిశశ్చతస్రస్త్వయాధ్యక్షేణపృతనా జయేమ । మమ దేవా విహవే సన్తు సర్వఇన్ద్రావన్తో మరుతో విష్ణురగ్నిః । మమాన్తరిక్షమురు గోపమస్తు మహ్యం వాతః పవతాం కామే అస్మిన్ । మయిదేవా ద్రవిణమాయజన్తాంమయ్యాశీరస్తుమయి దేవహూతిః । దైవ్యా హోతారావనిషన్త పూర్వేరిష్టాస్స్యామ తనువా సువీరాః । మహ్యం యజన్తు మమ యాని హవ్యాఽఽకూతిస్సత్యా మనసో మే అస్తు । ఏనో మానిగాం కతమచ్చ నాహం విశ్వే దేవాసో అధి వోచతా మే । దేవీష్షడుర్వీరురుణఃకృణోత విశ్వే దేవాస ఇహవీరయధ్వమ్ । మా హాస్మహి ప్రజయా మాతనూభిర్మారధామ

ద్విషతే సోమరాజన్ । అగ్నిర్మన్యుం ప్రతినుదన్పురస్తాదదబ్ధో గోపాః పరి పాహినస్త్వమ్ ।
ప్రత్యఞ్చో యన్తునిగుతః పునస్తేఽమైషాం చిత్తంప్రబుధా వినేశత్ । ధాతాధాతౄణాం
భువనస్య యస్పతిర్దేవగ్ం సవితారమభిమాతిషాహమ్ । ఇమం యజ్ఞమశ్వినోభా
బృహస్పతిర్దేవాఃపాన్తు యజమానం న్యర్థాత్ । ఉరువ్యచానో మహిషశ్శర్మయగ్ంసదస్మిన్
హవేపురుహూతః పురుక్షు । సనః ప్రజాయై హర్యశ్వ మృడయేన్ద్రమానో రీరిషో మా
పరాదాః । యే నస్సపత్నా అపతే భవన్త్విన్ద్రాగ్నిభ్యామవబాధామహే తాన్ । వసవో
రుద్రా ఆదిత్యాఉపరి స్పృశం మోగ్రం చేత్తారమధిరాజమక్రన్ । అర్వాఞ్చమిన్ద్రమముతో
హవామహే యో గోజిద్ధనజిదశ్వజిద్యః । ఇమంనో యజ్ఞం విహవే జుషస్వాస్య
కుర్మో హరివో మేదినం త్వా [1]॥

అగ్నేర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసో యం పాఞ్చజన్యం బహవస్సమిన్ధతే ।
విశ్వస్యాం విశి ప్రవివిశివాగ్ంసమీమహే సనోముఞ్చత్వగ్ంహసః । యస్యేదం
ప్రాణన్నిమిషద్యదేజతి యస్య జాతం జనమానం చకేవలమ్ । స్తౌమ్యగ్నిం నాథితో
జోహవీమి సనో ముఞ్చత్వగ్ంహసః । ఇన్ద్రస్య మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసో
వృత్రఘ్నస్స్తోమా ఉపమాముపాగుః ।యోదాశుషస్సుకృతో హవముప గన్తా స నో
ముఞ్చత్వగ్ంహసః । యస్సంగ్రామం నయతి సం వశీ యుధే యః పుష్టాని సగ్ం
సృజతి త్రయాణి । స్తౌమీన్ద్రం నాథితో జోహవీమి, స నో ముఞ్చత్వగ్ంహసః ।
మన్వే వాం మిత్రావరుణా తస్య విత్తగ్ం సత్యౌజసాదృగ్ంహణాయంను దేథే । యా
రాజానగ్ం సరథం యాథ ఉగ్రా తా నో ముఞ్చతమాగసః । యో వాగ్ం రథ

ఋజురశ్మిస్స త్యధర్మా మిథుశ్చరన్తము పయాతి దూషయన్న్ । స్తౌమి మిత్రావరుణా నాథితో జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చతమాగసః । వాయోస్సవితుర్విదథాని మన్మహే యావాత్మన్వద్బిభృతో యౌ చ రక్షతః । యౌ విశ్వస్య పరిభూ బభూవతుస్తౌనో ముఞ్చతమాగసః । ఉప శ్రేష్ఠాన ఆశిషో దేవయోర్ధమే అస్థిరన్ । స్తౌమి వాయుగ్ం సవితారం నాథితో జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చతమాగసః । రథీతమౌ రథీనామహ్వ ఊతయే శుభం గమిష్ఠౌ సుయమేభిరశ్వైః । యయోర్వాం దేవౌ దేవేష్వనిశితమోజస్తౌ నో ముఞ్చతమాగసః । యదయాతం వహతుగ్ం సూర్యాయాస్త్రిచక్రేణ సగ్ంసదమిచ్ఛమానౌ । స్తౌమి దేవావశ్వినౌ నాథితో జోహవీమి తౌ నో ముఞ్చతమాగసః । మరుతాం మన్వే అధి నో బ్రువన్తు ప్రేమాం వాచం విశ్వామవన్తు విశ్వే । ఆశూన్ హువే సుయమానూతయే తే నో ముఞ్చన్త్వేనసః । తిగ్మమాయుధం వీడితగ్ం సహస్వద్దివ్యగ్ం శర్ధః పృతనాసు జిష్ణు । స్తౌమిదేవాన్మరుతో నాథితోజోహవీమి తే నో ముఞ్చ న్త్వేనసః । దేవానాం మన్వే అధి నో బ్రువన్తు ప్రేమాం వాచం విశ్వామనన్తు విశ్వే । ఆశూన్ హువే సుయమానూతయే తే నో ముఞ్చన్త్వేనసః । యదిదం మాభి శోచతిపౌరుషేయేణ దైవ్యేన । స్తౌమి విశ్వాన్దేవాన్నాథితో జోహవీమి తే నో ముఞ్చన్త్వేనసః । అనునోఽద్యానుమతిర్యజ్ఞం దేవేషు మన్యతాం । అగ్నిశ్చ హవ్యవాహనో భవతాం దాశుషే మయః (సం.౩-౩-౧౧) అన్విదనుమ తే త్వం మన్యాసై శంచ నఃకృధి । క్రత్వే దక్షాయ నో హిను ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషః । (సం.౩-౩-౧౧) వైశ్వానరో న ఊత్యాప్రయాతు పరావతః । అగ్నిరు క్థేన వాహసా । (సం.౧-౫-౧౧) పృష్టో దివి పృష్టో అగ్నిః పృథివ్యాం పృష్టో విశ్వా ఓషధీరా

వివేశ । వైశ్వానరస్సహసా పృష్టో అగ్నిస్స నో దివా స రిషః పాతునక్తమ్।
(సం.౧-౫-౧౧) యే అప్రథేతామమి తేభిరోజోభిర్యే ప్రతిష్ఠే అభవతాం వసూనామ్।
స్తౌమి ద్యావాపృథివీ నాథితో జోహవీమి తేనో ముఞ్చతమగ్ంహసః । ఉర్వీ రోదసీ
వరివః కృణోతంక్షేత్రస్య పత్నీ అధినో బ్రూయాతమ్। స్తౌమి ద్యావాపృథివీనాథితో
జోహవీమి తే నో ముఞ్చతమగ్ంహసః । యత్తేవయం పురుషత్రాయవిష్ఠావిద్వాగ్ం
సశ్చకృమా కచ్చనాగః । కృధీష్వస్మాగ్ం అది తేరనాగా వ్యేనాగ్ంసి శిశ్రథో విష్వగగ్నే।
యథాహ తద్వసవో గౌర్యం చిత్పదిషి తామముఞ్చతా యజత్రాః । ఏవా త్వమస్మత్ప్ర
ముఞ్చా వ్యగ్ంహః ప్రాతార్యగ్నే ప్రతరాంన ఆయుః ॥

సమీచీ నామాసి ప్రాచీ దిక్తస్యాస్తేఽగ్ని రధిపతిరసితో రక్షితా
యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తా తాభ్యాం నమస్తౌ నో మృడయతాం తే యం ద్విష్మో యశ్చ
నో ద్వేష్టి తం వాం జమ్భేదధామ్యోజస్వినీ నామాసి దక్షిణా దిక్తస్యాస్త ఇన్ద్రోధిపతిః
పృదాకూ రక్షి తా యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తా తాభ్యాం నమస్తౌనో మృడయతాం తే
యం ద్విష్మోయశ్చనో ద్వేష్టి తం వాం జమ్భే దధామి ప్రాచీ నామాసి ప్రతీచీ దిక్తస్యాస్తే
సోమోఽధిపతిస్స్వజోరక్షితా యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తా తాభ్యాం నమస్తౌనో మృడయతాం
తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వాంజమ్భే దధామ్యవస్థావా నామాస్యుదీచీ
దిక్తస్యాస్తే వరుణోఽధిపతిస్తిరశ్చిరాజీ రక్షి తాయశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తాతాభ్యాం
నమస్తౌనో మృడయతాం తేయంద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వాం జమ్భే దధామ్యధిపత్నీ
నామాసి బృహతీ దిక్తస్యాస్తే బృహస్పతిరధిపతిశ్శ్విత్రో రక్షితా యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తా

తాభ్యాంనమస్తానో మృడయతాం తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టితం వాంజమ్భే దధామి వశినీ నామాసీయం దిక్తస్యాస్తేయమోఽధిపతిః కల్మాషగ్రీవో రక్షితా యశ్చాధిపతిర్యశ్చ గోప్తాతాభ్యాం నమస్తానో మృడయతాం తే యంద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వాం జమ్భే దధామి [1]॥

హేతయో నామస్థ తేషాం వః పురోగృహా అగ్నిర్వఇషవస్సలిలో వాతనామం తేభ్యో వో నమస్తే నో మృడయత తే యం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టితం వో జమ్భే దధామి నిలిమ్పా నామ స్థ తేషాం వో దక్షిణా గృహాః పితరో వఇషవస్సగరో వాతనామం తేభ్యో వో నమస్తేనో మృడయత తే యం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామి వజ్రిణో నామస్థ తేషాం వః పశ్చాద్గృహాస్స్వప్నో వ ఇషవో గహ్వరో వాతనామం తేభ్యో వో నమస్తేనో మృడయత తే యం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామ్యవస్థా వానో నామ స్థ తేషాం వ ఉత్తరాద్గృహా ఆపో వ ఇషవస్సముద్రో వాతనామం తేభ్యోవో నమస్తేనో మృడయత తే యం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామ్యధి పతయో నామస్థ తేషాం వ ఉపరిగృహా వర్షం వ ఇషవోఽవస్వాన్ వాతనామంతేభ్యో వో నమస్తేనో మృడయత తేయం ద్విష్మోయశ్చనో ద్వేష్టితంవో జంభే దధామి క్రవ్యానామస్థ పార్థివాస్తేషాం వ ఇహ గృహా అన్నం వ ఇషవో నిమిషో వాతనామం తేభ్యోవో నమస్తే నో మృడయత తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామి [2]॥

శతాయుధాయ శతవీర్యాయ శతోతయేఽభిమాతిషాహే । శతం యో నశ్శరదో అజీతానిన్ద్రో నేషదతి దురితాని విశ్వా । యే చత్వారః పథయో దేవయానా అన్తరాద్యావాపృథివీవియన్తి । తేషాం యో అజ్యానిమజీతిమావహాత్తస్మైనో దేవాః పరి దత్తేహ సర్వే । గ్రీష్మో హేమన్త ఉత నో వసన్తశ్శరద్వర్షాస్సువితం నో అస్తు । తేషామృతూనాగ్ం శతశారదానాం నివాత ఏషామభయే స్యామ । ఇదువత్సరాయ పరివత్సరాయ సంవత్సరాయ కృణుతా బృహన్నమః । తేషాం వయగ్ం సుమతౌ యజ్ఞియానాం జ్యోగజీతా అహతాస్స్యామ । భద్రాన్న శ్రేయస్సమనైష్ట దేవాస్త్వయాఽవసేన సమశీమహి త్వా । స నో మయోభూః పితో ఆ విశస్వ శం తోకాయ తనువే స్యోనః [1]॥

భూతం భవ్యం భవిష్యద్వషట్థ్స్వాహా నమ ఋక్సామ యజుర్వషట్థ్స్వాహా నమో గాయత్రీత్రిష్టుబ్జగతీ వషట్ థ్స్వాహా నమః పృథివ్యంతరిక్షం ద్యౌర్వషట్ స్వాహా నమోఽగ్నిర్వాయుస్సూర్యోవషట్ థ్స్వాహా నమః ప్రాణోవ్యానోఽపానోవషట్థ్స్వాహా నమోఽన్నం కృషిర్వృష్టిర్వషట్ థ్స్వాహా నమః పితా పుత్రః పౌత్రోవషట్ థ్స్వాహా నమో భూర్భువస్సువర్వషట్థ్స్వాహా నమః [2]॥

ఇన్ద్రో దధీచో అస్థభిః । వృత్రాణ్యప్రతిష్కుతః । జఘాన నవతీర్నవ । ఇచ్ఛన్నశ్వస్య యచ్ఛిరః । పర్వతేష్వప శ్రితమ్ । తద్విదచ్ఛర్యణావతి । అత్రాహ గోరమన్వత । నామ త్వష్టురపీచ్యమ్ । ఇత్థా చన్ద్రమసో గృహే । ఇన్ద్రమిద్గాథినో

బృహత్ । ఇన్ద్రమర్కేభిరర్కిణః । ఇన్ద్రం వాణీరనూషత । ఇన్ద్ర ఇద్ధర్యోస్సచా । సంమిశ్ల
ఆవచో యుజా । ఇన్ద్రోవజ్రీ హిరణ్యయః । ఇన్ద్రోదీర్ఘాయ చక్షసే । ఆ సూర్యగ్ం
రోహయద్దివి । వి గోభిరద్రిమైరయత్ । ఇన్ద్ర వాజేషు నో అవ । సహస్రప్రధనేషు
చ । ఉగ్రఉగ్రాభిరూతిభిః । తమిన్ద్రం వాజయామసి । మహే వృత్రాయ హన్తవే । స
వృషా వృషభో భువత్ । ఇన్ద్రస్స దామనే కృతః । ఓజిష్ఠస్స బలేహితః । ద్యుమ్నీశ్లోకీ
స సౌమ్యః । గిరా వజ్రో న సంభృతః । స బలో అనపచ్యుతః । వవక్షురుగ్రో అ
స్తృతః [1]॥

చక్షుషో హే త్తే మనసో హే తే । వాచో హేత్తే బ్రహ్మణో హే తే । యో
మాఽఘాయురభి దాసతి । తమగ్నే మేన్యా మేనిం కృణు । యో మా చక్షుషా యో
మనసా । యో వాచా బ్రహ్మణాఽఘాయురభి దాసతి । తయాఽగ్నే త్వం మేన్యా ।
అముమమేనిం కృణు । యత్కించాసౌ మనసా యచ్చ వాచా । యజ్ఞైర్జుహోతి యజుషా
హవిర్భిః । తన్మృత్యుర్నిర్ఋత్యా సంవిదానః । పురాదిష్టాదాహుతీరస్య హన్తు ।
యాతుధానా నిర్ఋతిరాదురక్షః । తే అస్యఘ్నన్త్వనృతేన సత్యమ్ । ఇన్ద్రేషితా ఆజ్యమస్య
మథ్నన్తు । మా తత్సమృద్ధి యదసౌ కరోతి । హన్మితేఽహం కృతగ్ం హవిః ।
యోమే ఘోరమచీకృతః । అపాం చౌత ఉభౌబాహూ । అపనహ్యామ్యాస్యమ్ । అపనహ్యామి
తే బాహూ । అపనహ్యామ్యాస్యమ్ । అగ్నే ర్దేవస్య బ్రహ్మణా । సర్వం తేఽవధిషం
కృతమ్ । పురాఽముష్య వషట్కారాత్ । యజ్ఞం దేవేషు నస్కృధి । స్విష్టమస్మాకం
భూయాత్ । మాఽస్మాన్ప్రాపన్న రాతయః । అన్తి దూరేసతో అగ్నే ।

భ్రాతృవ్యస్యాభిదాసతః । వషట్కారేణ వజ్రేణ । కృత్యాగ్ం హన్మికృతామహమ్ । యో మా నక్తం దివాసాయమ్ । ప్రాతశ్చాహ్నోనిపీయతి । అద్యా తమిన్ద్ర వజ్రేణ । భ్రాతృవ్యం పాదయామసి [1]॥

ప్రాణో రక్షతి విశ్వమేజత్ । ఇర్యోభూత్వా బహుధా బహూని । స ఇత్సర్వం వ్యానశే । యో దేవో దేవేషువిభూరన్తః । ఆవృదూదాత్క్షేత్రియధ్వగద్వృషా । తమిత్ప్రాణం మనసోపశిక్షత । అగ్రం దేవానామిదమత్తు నో హవిః । మనసశ్చిత్తేదమ్ । భూతం భవ్యం చ గుప్యతే । తద్ధి దేవేష్వగ్రియమ్ । ఆ న ఏతు పురశ్చరమ్ । సహ దేవైరిమగ్ం హవమ్ । మనశ్శ్రేయసి శ్రేయసి । కర్మ॒ యజ్ఞపతిం దధత్ । జుషతాం మే వాగిదగ్ం హవిః । విరాడ్దేవీ పురోహితా । హవ్యవాడనపాయినీ । యయా రూపాణి బహుధా వదన్తి । పేశాగ్ంసి దేవాః పరమే జనిత్రే । సా నో విరాడనపస్ఫురన్తీ । వాగ్దేవీ జుషతామిదగ్ం హవిః । చక్షుర్దేవానాం జ్యోతిరమృతే న్యక్తమ్ । అస్య విజ్ఞానాయ బహుధా ని ధీయతే । తస్య సుమ్న మశీమహి । మా నో హాసీద్విచక్షణమ్ । ఆయురిన్నః ప్రతీర్యతామ్ । అనన్ధాశ్చక్షుషా వయమ్ । జీవా జ్యోతిరశీమహి । సువర్జ్యోతిరుతామృతమ్ । శ్రోత్రేణ భద్ర ముత శృణ్వంతి సత్యమ్ । శ్రోత్రేణ వాచం బహుధోద్యమానామ్ । శ్రోత్రేణ మోదశ్చ మహశ్చ శ్రూయతే । శ్రోత్రేణ సర్వాదిశ ఆ శృణోమి । యేన ప్రాచ్యా ఉత దక్షిణా । ప్రతీచ్యై దిశశ్శృణ్వన్త్యుత్తరాత్ । తదిచ్ఛ్రోత్రం బహుధోద్యమానమ్ । అరాన్న నేమిః పరి సర్వం బభూవ [2]॥

సిగ్ంం హే వ్యాఘ్రు ఉత యా పృదాకౌ । త్విషిరగ్నౌ బ్రాహ్మణే సూర్యే యా।
ఇన్ద్రం యా దేవీ సుభగా జజాన । సా న ఆగన్వర్చసా సంవిదానా । యా రాజన్యే
దుందుభావాయతాయామ్ । అశ్వస్య క్రన్దే పురుషస్య మాయౌ । ఇన్ద్రం యా దేవీ
సుభగా జజాన । సాన ఆగన్వర్చసా నంవిదానా । యా హస్తిని ద్వీపినియా హిరణ్యే।
త్విషిరశ్వేషు పురుషేషు గోషు । ఇన్ద్రం యా దేవీ సుభగా జజాన । సానఆగన్వర్చసా
సంవిదానా । రథే అక్షేషు వృషభస్య వాజే । వాతే పర్జన్యే వరుణస్య శుష్మే । ఇన్ద్రం
యా దేవీ సుభగా జజాన । సా న ఆగన్వర్చసా సంవిదానా । రాడసి విరాడసి ।
సంరాడసి స్వరాడసి । ఇన్ద్రాయత్వా తేజస్వతే తేజస్వన్తగ్ంం శ్రీణామి । ఇన్ద్రాయ
త్వౌజస్వత ఓజస్వన్తగ్ంం శ్రీణామి । ఇన్ద్రాయ త్వా పయస్వతే పయస్వన్తగ్ంం శ్రీణామి।
ఇన్ద్రాయ త్వాఽఽయుష్మత ఆయుష్మన్తగ్ంం శ్రీణామి । తేజోసి । తత్తే ప్రయచ్ఛామి।
తేజస్వదస్తు మే ముఖమ్ । తేజస్వచ్ఛిరో అస్తుమే । తేజస్వాన్విశ్వతః ప్రత్యఙ్ ।
తేజసా సంపిపృగ్ధిమా । ఓజోసి । తత్తే ప్రయచ్ఛామి । ఓజస్వదస్తు మే ముఖమ్ ।
ఓజస్వచ్ఛిరో అస్తుమే । ఓజస్వాన్ విశ్వతః ప్రత్యఙ్ । ఓజసా సంపిపృగ్ధి మా । పయోసి
। తత్తే ప్రయచ్ఛామి । పయస్వదస్తు మే ముఖమ్ । పయస్వచ్ఛిరో అస్తుమే । పయస్వాన్
విశ్వతః ప్రత్యఙ్ । పయసా సంపిపృగ్ధి మా । ఆయురసి । తత్తేప్రయచ్ఛామి । ఆయుష్మదస్తు
మే ముఖం । ఆయుష్మచ్ఛిరో అస్తుమే । ఆయుష్మాన్ విశ్వతః ప్రత్యఙ్। ఆయుషా
సంపిపృగ్ధిమా। ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధి। ప్రియగ్ంం రేతో వరుణ సోమ
రాజన్ । మాతేవాస్మా అది తే శర్మయచ్ఛ । విశ్వే దేవా జరదష్టిర్యథాఽసత్ ।
ఆయురసి విశ్వాయురసి। సర్వాయురసి సర్వమాయురసి। యతో వాతో మనోజవాః

।యతః క్షరన్తి సిన్ధవః । తాసాం త్వా సర్వాసాగ్ం రుచా । అభిషిఞ్చామి వర్చసా । సముద్ర ఇవాసి గహ్మనా। సోమ ఇవాస్యదాభ్యః । అగ్నిరివ విశ్వతః ప్రత్యఙ్ । సూర్య ఇవ జ్యోతిషా విభూః । అపాం యో ద్రవణే రసః । తమహమస్మా ఆముష్యాయణాయ[1] ॥ తేజసే బ్రహ్మవర్చసాయ గృహ్ణామి । అపాం య ఊర్మౌ రసః । తమహమస్మా ఆముష్యాయణాయ[1] । ఓజసే వీర్యాయ గృహ్ణామి । అపాంయో మధ్యతో రసః । తమహ మస్మా ఆ ముష్యాయణాయ । పుష్ట్యై ప్రజననాయ గృహ్ణామి । అపాం యో యజ్ఞియో రసః । తమహమస్మా ఆముష్యాయణాయ [1]। ఆయుషే దీర్ఘాయుత్వాయ గృహ్ణామి[2]॥

అహమస్మి ప్రథమజా ఋతస్య । పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్య నాభిః । యో మా దదాతిస ఇదేవమావాః । అహమన్నమన్నమద న్తమద్మి । పూర్వమగ్నేరపి దహత్యన్నమ్ । యత్తౌహాసా తే అహముత్తరేషు । వ్యాత్తమస్య పశవస్సుజమ్భమ్ । పశ్యన్తి ధీరాః ప్రచరన్తి పాకాః । జహామ్యన్యం న జహామ్యన్యమ్ । అహమన్నం వశమిచ్చరామి । సమానమర్థం పర్యేమి భుఞ్జత్ । కో మామన్నం మనుష్యో దయేత । పరాకే అన్నం నిహితం లోక ఏతత్ । విశ్వైర్దేవైః పితృభిర్గు ప్తమన్నమ్ । యదద్యతే లుప్యతే యత్పరోప్యతే । శతతమీ సా తనూర్మే బభూవ । మహాన్తౌ చరూ సకృద్దుగ్ధేన పప్రౌ । దివం చ పృశ్ని పృథివీం చ సాకమ్ । తథ్సమ్పిబన్తో న మినన్తి వేధసః । నైతద్భూయో భవతినో కనీయః । అన్నం ప్రాణమన్న మపానమాహుః ।

అన్నం మృత్యుం తము జీవాతు మాహుః । అన్నం బ్రహ్మణో జరసం వదన్తి ।
అన్నమాహుః ప్రజననం ప్రజానామ్ । మోఘమన్నం విన్దతే అప్రచేతాః । సత్యం
బ్రవీమి వధ ఇత్స తస్య । నార్యమణం పుష్యతి నో సఖాయమ్ । కేవలాఘో భవతి
కేవలాదీ । అహం మేఘ స్తనయన్ వర్షన్నస్మి । మామదన్త్యహ మద్మ్యన్యాన్ । అహగ్ం
సదమృతో భవామి । మదాదిత్యా అధి సర్వే తపన్తి । దేవీం వాచమజనయన్త
దేవాః । తాం విశ్వరూపాః పశవో వదన్తి । సా నో మన్ద్రేషమూర్జం దుహానా ।
ధేనుర్వాగస్మానుప సుష్టుతైతు । (బ్రా. ౨-౪-౬) యద్వాగ్వద న్త్యవిచేతనాని । రాష్ట్రీ
దేవానాంనిషసాద మన్ద్రా । చతస్ర ఊర్జం దుదుహే పయాగ్ంసి । క్వస్విదస్యాః పరమం
జగామ । (బ్రా. ౨-౪-౬) అనన్తామన్తాదధి నిర్మితాం మహీమ్ । యస్యాం దేవా
అదధుర్భోజనాని । ఏకాక్షరాం ద్విపదాగ్ం షట్పదాం చ । వాచం దేవా ఉపజీవన్తి
విశ్వే । వాచం దేవా ఉపజీవన్తి విశ్వే । వాచం గన్ధర్వాః పశవో మనుష్యాః । వాచీమా
విశ్వా భువనాన్యర్పితా । సా నో హవం జుషతామిన్ద్రపత్నీ । వాగక్షరం ప్రథమజా
ఋతస్య । వేదానాం మాతాఽమృతస్య నాభిః । సా నో జుషాణోప యజ్ఞమాగాత్ ।
అవన్తీ దేవీ సుహవా మే అస్తు । యామృషయో మన్త్రకృతో మనీషిణః । అన్వైచ్ఛన్దేవా
స్తపసా శ్రమేణ । తాం దేవీం వాచగ్ం హవిషా యజామహే । సా నో దధాతు
సుకృతస్య లోకే । చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని । తాని విదుర్బ్రాహ్మణా యే
మనీషిణః । గుహా త్రీణి నిహితా నేఙ్గయన్తి । తురీయం వాచో మనుష్యా వదన్తి ।
శ్రద్ధయాఽగ్ని స్సమిధ్యతే । శ్రద్ధయా విన్దతే హవిః । శ్రద్ధాం భగస్య మూర్ధని ।
వచసా వేదయామసి । ప్రియగ్ం శ్రద్ధే దదతః । ప్రియగ్ం శ్రద్ధే దిదాసతః । ప్రియం

భోజేషు యజ్వసు । ఇదం మ ఉదితం కృధి । యథా దేవా అసురేషు । శ్రద్ధాముగ్రేషు చక్రిరే । ఏవం భోజేషు యజ్వసు । అస్మాకముదితం కృధి। శ్రద్ధాం దేవా యజమానాః । వాయుగోపా ఉపాసతే । శ్రద్ధాగ్ం హృదయ్యయాఽఽకూత్యా । శ్రద్ధయాహూయతేహవిః । శ్రద్ధాం ప్రాతర్హవామహే । శ్రద్ధాం మధ్యందినం పరి । శ్రద్ధాగ్ం సూర్యస్య నిమ్రుచి । శ్రద్ధే శ్రద్ధాపయేహమా । శ్రద్ధా దేవానధి వస్తే । శ్రద్ధా విశ్వమిదం జగత్ । శ్రద్ధాం కామస్య మాతరమ్ । హవిషా వర్ధయామసి । బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాత్। విసీ మతస్సురుచో వేన ఆ వః । స బుధ్నియా ఉప మా అస్య విష్ఠాః । సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః । పితా విరాజామృషభో రయీణామ్ । అన్తరిక్షం విశ్వరూప ఆ వివేశ.। తమర్కైరభ్యర్చన్తి వథ్సమ్ । బ్రహ్మ సన్తం బ్రహ్మణా వర్ధయన్తః । బ్రహ్మ దేవానజనయత్ । బ్రహ్మ విశ్వమిదం జగత్ । బ్రహ్మణః క్షత్త్రం నిర్మితమ్ । బ్రహ్మ బ్రాహ్మణ ఆత్మనా । అన్తరస్మిన్ని మే లోకాః । అన్తర్విశ్వమిదం జగత్ । బ్రహ్మైవ భూతానాం జ్యేష్ఠమ్ । తేనకోఽర్హతిస్పర్ధితుమ్ । బ్రహ్మన్దేవాస్త్రయస్త్రిగ్ంశత్ । బ్రహ్మన్నిన్ద్రప్రజాపతీ । బ్రహ్మన్హ విశ్వా భూతాని । నావీవాన్తస్సమాహితా । చతస్ర ఆశాః ప్రచరన్త్వగ్నయః । ఇమం నో యజ్ఞం నయతు ప్రజానన్ । ఘృతం పిన్వన్న జరగ్ం సువీరమ్ । బ్రహ్మ సమిద్భవత్యాహుతీనామ్ । ఆ గావో అగ్మన్నుత భద్రమక్రన్ । సీదన్తు గోష్ఠే రణయన్త్వస్మే। ప్రజావతీః పురురూపా ఇహ స్యుః । ఇన్ద్రాయ పూర్వీరుషసోదుహానాః । ఇన్ద్రో యజ్వనే పృణతే చ శిక్షతి । ఉపేద్దదాతి న స్వం ముషాయతి । భూయోభూయో రయిమిదస్యవర్ధయన్ । అభిన్నేఖిల్లే నిదధాతి దేవయమ్ । న తా నశన్తి నదభాతి తస్కరః । నైనా అమిత్రో వ్యథిరాదధర్షతి । దేవాగ్ంశ్చ యాభిర్యజతే

దదాతి చ। జ్యోగిత్తాభిస్సచతే గోపతిస్సహ। (బ్రా. ౨-౪-౬) న తా అర్వా రేణుకకాటో అశ్నుతే। న సగ్ంస్కృతత్రముపయన్తితా అభి। ఉరుగాయమభయం తస్య తా అను। గావో మర్త్యస్య విచరన్తి యజ్వనః।(బ్రా. ౨-౪-౬) గావో భగో గావ ఇన్ద్రో మే అచ్ఛాత్। గావస్సోమస్య ప్రథమస్య భక్షః। ఇమాయా గావస్సజనాస ఇన్ద్రః। ఇచ్ఛామీద్ధృదా మనసా చిదిన్ద్రమ్। యూయం గావో మేదయథా కృశం చిత్। అశ్లీలం చిత్కృణుథా సుప్రతీకమ్। భద్రం గృహం కృణుథ భద్రవాచః। బృహద్వోవయ ఉచ్యతే సభాసు। ప్రజావతీస్సూయవసగ్ం రిశన్తీః। శుద్ధా అపస్సు ప్రపాణే పిబన్తీః। మా వస్స్తేన ఈశత మాఽఘశగ్ంసః। పరివో హేతీ రుద్రస్య వృఞ్జ్యాత్। ఉపేదముప పర్చనమ్। ఆసు గోషూప పృచ్యతామ్। ఉపర్షభస్య రేతసి। ఉపేన్ద్ర తవ వీర్యే [1]॥

తా సూర్యాచన్ద్రమసా విశ్వభృత్తమా మహత్। తేజోవసుమద్రాజతో దివి। సామాత్మానాచరతస్సామచారిణా। యయోర్వ్రతం న మమే జాతు దేవయోః। ఉభావన్తౌ పరియాత అర్మ్యా। దివో న రశ్మీగ్ స్తనుతో వ్యర్ణవే। ఉభా భువన్తీ భువనా కవిక్రతూ। సూర్యా న చన్ద్రా చరతో హతామతీ। పతీ ద్యుమద్విశ్వవిదా ఉభా దివః। సూర్యా ఉభా చన్ద్రమసా విచక్షణా। విశ్వవారా వరివోభా వరేణ్యా। తా నోఽవతం మతిమన్తా మహివ్రతా। విశ్వవపరీ ప్రతరణా తరన్తా। సువర్విదా దృశయే భూరిరశ్మీ। సూర్యా హి చన్ద్రా వసు త్వేషదర్శతా। మనస్వినోభాఽనుచరతోఽను సందివమ్। అస్య శ్రవో నద్యస్సప్త బిభ్రతి। ద్యావా

క్షామా పృథివీ దర్శతం వపుః । అస్మే సూర్యాచన్ద్రమసాఽభిచక్షే । శ్రద్ధేకమిన్ద్రచరతో విచర్తురమ్ । పూర్వాపరం చరతో మాయయైతౌ । శిశూ క్రీడన్తౌ పరియాతో అధ్వరమ్ । విశ్వాన్యన్యో భువనాఽభిచష్టే । ఋతూనన్యో విదధజ్జాయతే పునః । హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకా యాసు జాతః కశ్యపో యాస్విన్ద్రః । అగ్నిం యా గర్భం దధిరే విరూపాస్తా న ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । యాసాగ్ం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యఞ్జనానామ్ । మధుశ్చుతశ్శుచయో యాః పావకాస్తాన ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । యాసాం దేవా దివి కృణ్వన్తిభక్షంయా అన్తరిక్షే బహుధా భవన్తి । యాః పృథివీం పయసోన్దన్తిశుక్రాస్తా న ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । శివేనమా చక్షుషా పశ్యతాపశ్శివయా తనువోపస్పృశత త్వచం మే । సర్వాగ్ం అగ్నీగ్ం రప్సుషదోహువే వోమయివర్చోబలమోజో నిధత్త । ఆపో భద్రా ఘృతమిదాప అసురగ్నీషోమౌ బిభ్రత్యాప ఇత్తాః । తీవ్రో రసో మధుపృచామరంగమ ఆ మా ప్రాణేన సహ వర్చసా గన్ । ఆదిత్పశ్యామ్యుత వా శృణోమ్యా మాఘోషో గచ్ఛతి వాఙ్న ఆసామ్ । మన్యే భేజానో అమృతస్య తర్హి హిరణ్యవర్ణా అతృపం యదా వః । (సం.౫-౬-౧) నాసదాసీ న్నోసదాసీత్త దానీమ్ । నాసీద్రజోనో వ్యోమా పరోయత్ । కిమావరీవః కుహకస్య శర్మన్ । అమ్భః కిమాసీద్గహనం గభీరమ్ । న మృత్యురమృతం తర్హిన । రాత్రియా అహ్న ఆసీత్ప్రకేతః । ఆనీదవాతగ్గ్ం స్వధయా తదేకమ్ । తస్మాద్ధాన్యన్న పరఃకించనాస । తమ ఆసీత్తమసా గూఢమగ్రే ప్రకేతమ్ । సలిలగ్ం సర్వమా ఇదమ్ । తుచ్ఛేనాభ్వపిహితం యదాసీత్ । తమసస్తన్మహినా జాయతైకమ్ । కామస్తదగ్రే సమవర్తతాధి । మనసో రేతః ప్రథమం యదాసీత్ । సతో

బన్ధుమసతి నిరవిన్దన్। హృదిప్రతీష్యాకవయో మనీషా। తిరశ్చీనో వితతో రశ్మిరేషామ్ । అధస్స్విదాసీ 3 దుపరిస్విదాసీ 3 త్। రేతోధా ఆసన్మహిమాన ఆసన్। స్వధా అవస్తాత్ప్రయతిః పరస్తాత్। కో అద్ధా వేద క ఇహ ప్రవోచత్। కుత ఆజాతా కుత ఇయం విసృష్టిః। అర్వాగ్దేవా అస్య విసర్జనాయ। అథా కో వేద యత ఆబభూవ । ఇయం విసృష్టిర్యత ఆబభూవ। యది వాద ధే యది వా న। యో అస్యాధ్యక్షః పరమే వ్యోమన్। సో అఙ్గ వేద యది వా న వేద। కిగ్గ్ స్విద్వనం క ఉ స వృక్ష ఆసీత్। యతో ద్యావాపృథివీ నిష్టతక్షుః। మనీషిణో మనసా పృచ్ఛతే దుతత్। యదధ్య తిష్ఠ ద్భువనాని ధారయన్। బ్రహ్మవనం బ్రహ్మ సవృక్ష ఆసీత్। యతోద్యావా పృథివీ నిష్టతక్షుః మనీషిణో మనసా వి బ్రవీమి వః। బ్రహ్మాధ్యతిష్ఠద్భువనానిధారయన్ । ప్రాతరగ్నిం ప్రాతరిన్ద్రగ్ంహవామహే। ప్రాతర్మిత్రావరుణా ప్రాతరశ్వినా। ప్రాతర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిమ్। ప్రాతస్సోమముత రుద్రగ్ం హువేమ। ప్రాతర్జితం భగముగ్రగ్ం హువేమ। వయం పుత్రమది తేర్యోవిధర్తా। ఆద్ధ్రశ్చిద్యం మన్యమానస్తురశ్చిత్। రాజా చిద్యం భగం భక్షీత్యాహ। భగ ప్రణేతర్భగ సత్యరాధః । భగేమాం ధియముదవదదన్నః। భగ ప్రణో జనయ గోభిరశ్వైః। భగ ప్రనృభిర్నృవన్తస్స్యామ। ఉతేదానీం భగవన్తస్స్యామ। ఉత ప్రపిత్వ ఉతమధ్యే అహ్నామ్ । ఉతోదితా మఘవన్సూర్యస్య। వయం దేవానాగ్ం సుమతౌ స్యామ। భగ ఏవ భగవాగ్ం అస్తు దేవాః। తేన వయం భగవన్తస్స్యామ। తం త్వా భగ సర్వ ఇజ్జోహవీమి । స నో భగ పురఏతా భవేహ। సమధ్వరాయోషసో నమన్త। దధిక్రావేవ శుచయే పదాయ। అర్వాచీనం వసువిదం భగం నః। రథమివాశ్వా వాజిన ఆవహన్తు।

అశ్వావతీర్గోమతీర్న ఉషాసః । వీ రవతీస్సదముచ్ఛన్తుభద్రాః । ఘృతం దుహానా విశ్వతః ప్రపీనాః । యూయం పాత స్వస్తిభిస్సదా నః [1]॥

అగ్నిర్నః పాతు కృత్తికాః । నక్షత్రం దేవమిన్ద్రియమ్ । ఇదమాసాం విచక్షణమ్ । హవిరాసఞ్జుహోతన । యస్య భాన్తి రశ్మయో యస్య కేతవః । యస్యేమా విశ్వా భువనాని సర్వా । స కృత్తికాభిరభి సంవసానః । అగ్నిర్నో దేవస్సువితే దధాతు । ప్రజాపతే రోహిణీ వేతు పత్నీ । విశ్వరూపా బృహతీ చిత్రభానుః । సా నో యజ్ఞస్య సువితే దధాతు । యథా జీవేమ శరదస్సవీరాః । రోహిణీ దేవ్యుదగాత్పురస్తాత్ । విశ్వారూపాణి ప్రతిమోదమానా । ప్రజాపతిగ్ం హవిషా వర్ధయన్తీ । ప్రియా దేవానాముపయాతు యజ్ఞమ్ । సోమో రాజా మృగశీర్‌షేణ ఆగన్ । శివం నక్షత్రం ప్రియమస్య ధామ । ఆప్యాయమానో బహుధా జనేషు । రేతః ప్రజాం యజమానే దధాతు । యత్తే నక్షత్రంమృగశీర్‌ష మస్తి । ప్రియగ్ం రాజన్ప్రియతమం ప్రియాణామ్ । తస్మైతే సోమ హవిషా విధేమ । శం న ఏధి ద్విపదే శం చతుష్పదే । ఆర్ద్రయా రుద్రః ప్రథమాన ఏతి । శ్రేష్ఠో దేవానాం పతిరఘ్నియానామ్ । నక్షత్రమస్య హవిషా విధేమ । మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషన్మోత వీరాన్ । హేతీ రుద్రస్య పరిణో వృణక్తు । ఆర్ద్రా నక్షత్రం జుషతాగ్ం హవిర్నః । ప్రముఞ్చమానౌ దురితాని విశ్వా । అపాఘశగ్ంస న్నుదతామరాతిమ్ । పునర్నో దేవ్యదితిస్స్పృణోతు । పునర్వసూనః పునరేతాం యజ్ఞం । పునర్నో దేవా అభి యన్తు సర్వే । పునఃపునర్వో హవిషా యజామః । ఏవానదేవ్యదితిరనర్వా । విశ్వస్య భర్త్రీ జగతః ప్రతిష్ఠా । పునర్వసూ హవిషా వర్ధయన్తీ ।

ప్రియం దేవానామప్యేతు పాథః । బృహస్పతిః ప్రథమం జాయమానః । తిష్యం నక్షత్రమభి సంబభూవ । శ్రేష్ఠో దేవానాం పృతనాసు జిష్ణుః । దిశోఽను సర్వా అభయం నో అస్తు । తిష్యః పురస్తాదుత మధ్యతో నః । బృహస్పతిర్నః పరి పాతు పశ్చాత్ । బాధేతాం ద్వేషో అభయంకృణుతామ్ । సువీర్యస్య పతయస్స్యామ । ఇదగ్ం సర్పేభ్యో హవిరస్తు జుష్టమ్ । ఆశ్రేషా యేషామనుయన్తి చేతః । యే అన్తరిక్షం పృథివీం క్షియన్తి । తేనస్సర్పాసో హవమా గమిష్ఠాః । యే రోచనే సూర్యస్యాపి సర్పాః యే దివం దేవీమను సంచరన్తి । యేషామా శ్రేషా అనుయన్తి కామమ్ । తేభ్యస్సర్పేభ్యో మధుమజ్జుహోమి । ఉపహూతాః పితరో యే మఘాసు । మనోజవసస్సుకృతస్సుకృత్యాః । తే నో నక్షత్రే హవమా గమిష్ఠాః । స్వధాభిర్యజ్ఞం ప్రయతం జుషన్తామ్ । యే అగ్నిదగ్ధా యేఽనగ్నిదగ్ధాః । యేఽముం లోకం పితరః క్షియన్తి । యాగ్ంశ్చవిద్మ యాగ్ం ఉ చ న ప్రవిద్మ । మఘాసు యజ్ఞగ్ం సుకృతం జుషన్తామ్ । గవాం పతిః ఫల్గునీనామసి త్వమ్ । తదర్యమన్వరుణ మిత్ర చారు । తం త్వావయగ్ం సనితారగ్ం సనీనామ్ । జీవా జీవన్తముప సంవిశేమ । యేనేమా విశ్వా భువనాని సంజితా । యస్య దేవా అను సంయన్తి చేతః । అర్యమా రాజాజరస్తువిష్మాన్ । ఫల్గునీనామృషభో రోరవీతి । శ్రేష్ఠో దేవానాం భగవో భగాసి । తత్త్వావిదుః ఫల్గునీస్తస్య విత్తాత్ । అస్మభ్యం క్షత్రమజరగ్ం సువీర్యమ్ । గోమదశ్వవదుప సంనుదేహ । భగో హ దాతా భగ ఇత్ప్రదాతా । భగో దేవీః ఫల్గునీరా వివేశ । భగస్యేత్తం ప్రసవం గమేమ । యత్ర దేవైస్సధమాదం మదేమ । ఆయాతు దేవస్సవితోపయాతు । హిరణ్యయేన సువృతా రథేన । వహన్ హస్తగ్ం సుభగం విద్మనాపసమ్ । ప్రయచ్ఛన్తం పపురిం పుణ్యమచ్ఛ । హస్తః

భగవో భగాసి। తత్త్వావిదుః ఫల్గునీస్తస్యవిత్తాత్। అస్మభ్యం క్షత్రమజరగ్ం సువీర్యమ్ । గోమదశ్వవదుప సంనుదేహ। భగో హ దాతా భగ ఇత్ప్రదాతా। భగో దేవీః ఫల్గునీరా వివేశ। భగస్యేత్తం ప్రసవం గమేమ। యత్ర దేవైస్సధమాదం మదేమ । ఆయాతు దేవస్సవితోపయాతు। హిరణ్యయేన సువృతా రథేన। వహన్ హస్తగ్ం సుభగం విద్మనాపసమ్। ప్రయచ్ఛన్తం పపురిం పుణ్యమచ్ఛ। హస్తః ప్రయచ్ఛత్వమృతం వసీయః। దక్షిణేన ప్రతిగృభ్ణీమ ఏనత్। దాతారమద్య సవితా విదేయ। యో నో హస్తాయ ప్రసువాతియజ్ఞమ్। త్వష్టా నక్షత్రమభ్యేతి చిత్రామ్। సుభగ్ంససం యువతిగ్ం రోచమానామ్। నివేశయన్నమృతాన్మర్త్యాగ్ంశ్చ। రూపాణి పిగ్ంశన్భువనాని విశ్వా। తన్నస్త్వష్టా తదు చిత్రావి చష్టామ్। తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యమ్। తన్నః ప్రజాం వీరవతీగ్ం సనోతు। గోభిర్నో అశ్వైస్సమనక్తు యజ్ఞమ్। వాయుర్నక్షత్రమభ్యేతి నిష్ట్యామ్। తిగ్మశృఙ్గో వృషభో రోరువాణః। సమీరయన్భువనా మాతరిశ్వా। అప ద్వేషాగ్ంసి నుదతామరాతీః। తన్నో వాయుస్తదు నిష్ట్యా శృణోతు। తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యమ్। తన్నో దేవాసో అను జానన్తు కామమ్। యథా తరేమ దురితాని విశ్వా। దూరమస్మచ్ఛత్రవో యన్తు భీతాః। తదిన్ద్రాగ్నీ కృణుతాం తద్విశాఖే। తన్నో దేవా అను మదన్తు యజ్ఞమ్। పశ్చాత్పురస్తాదభయం నో అస్తు। నక్షత్రాణామధిపత్నీ విశాఖే। శ్రేష్ఠావిన్ద్రాగ్నీ భువనస్య గోపౌ। విషూచశ్శత్రూనపబాధమానౌ॥ అపక్షుధం నుదతామరాతిమ్। పూర్ణాపశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తాత్। ఉన్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ। తస్యాం దేవా అధిసంవసన్తః। ఉత్తమేనాక ఇహ మాదయన్తామ్। పృథ్వీసువర్చా యువతిస్సజోషాః। పౌర్ణమాస్యుదగాచ్ఛోభమానా। ఆప్యాయయన్తీ దురితాని విశ్వా

। ఉరుం దుహాం యజమానాయ యజ్ఞమ్ [1]॥

బుధ్యాస్మ హవ్యైర్నమసోపసద్య । మిత్రం దేవం మిత్రధేయం నో అస్తు । అనూరాధాన్ హవిషా వర్ధయన్తః । శతం జీవేమ శరదస్సవీరాః । చిత్రం నక్షత్రముదగాత్పురస్తాత్ । అనూరాధాస ఇతి యద్వదన్తి । తన్మిత్ర ఏతి పథిభిర్దేవయానైః । హిరణ్యయైర్వితతైర న్తరిక్షే । ఇన్ద్రో జ్యేష్ఠామను నక్షత్రమేతి । యస్మిన్వృత్రం వృత్రతూర్యే తతార । తస్మిన్వయమమృతం దుహానాః । క్షుధం తరేమ దురితిం దురిష్టిమ్ । పురందరాయ వృషభాయ ధృష్ణవే । అషాఢాయ సహమానాయ మీఢుషే । ఇన్ద్రాయ జ్యేష్ఠా మధుమద్దుహానా । ఉరుం కృణోతు యజమానాయ లోకమ్ । మూలం ప్రజాం వీరవతీం విదేయ । పరాచ్యేతు నిర్ఋతిః పరాచా । గోభిర్నక్షత్రం పశుభిస్సమక్తమ్ । అహర్భూయాద్యజమానాయ మహ్యమ్ । అహర్నో అద్య సువితే దధాతు । మూలం నక్షత్రమితి యద్వదన్తి । పరాచీం వాచా నిర్ఋతిం నుదామి । శివం ప్రజాయై శివమస్తు మహ్యమ్ । యా దివ్యా ఆపః పయసా సంబభూవుః । యా అన్తరిక్ష ఉత పార్థివీర్యాః । యాసామషాఢా అనుయన్తి కామమ్ । తా న ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యాస్సముద్రియాః । యాశ్చ వైశన్తీరుత ప్రాసచీర్యాః । యాసామషాఢా మధు భక్షయన్తి । తా న ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । తన్నో విశ్వే ఉప శృణ్వన్తు దేవాః । తదషాఢా అభి సంయన్తు యజ్ఞమ్ । తన్నక్షత్రం ప్రథతాం పశుభ్యః । కృషిర్వృష్టిర్యజమానాయ కల్పతామ్ । శుభ్రాః కన్యా యువతయస్సుపేశసః । కర్మకృతస్సుకృతో వీర్యావతీః । విశ్వాన్దేవాన్ హవిషా వర్ధయన్తీః । అషాఢాః

కామముపయాన్తు యజ్ఞమ్ । యస్మిన్బ్రహ్మాభ్యజయత్సర్వమేతత్। అముం చ లోకమి
దమూ చ సర్వమ్ । తన్నో నక్షత్రమభిజిద్విజిత్య । శ్రియం దధాత్వహృణీయమానమ్ ।
ఉభౌ లోకౌ బ్రహ్మణా సంజితేమౌ । తన్నో నక్షత్రమభిజిద్విచష్టామ్ । తస్మిన్వయం
పృతనాస్సం జయేమ । తన్నో దేవాసో అను జానన్తు కామమ్ । శృణ్వన్తి
శ్రోణామమృతస్య గోపామ్ । పుణ్యామస్యా ఉప శృణోమి వాచమ్ । మహీం
దేవీం విష్ణుపత్నీమజూర్యామ్ । ప్రతీచీమేనాగ్ం హవిషా యజామః । త్రేధా
విష్ణురురుగాయో వి చక్రమే । మహీం దివం పృథివీమన్తరిక్షమ్ । తచ్ఛ్రోణైతి శ్రవ
ఇచ్ఛమానా । పుణ్యగ్ం శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ । అష్టౌ దేవా వసవస్సోమ్యాసః
। చతస్రో దేవీరజరాశ్శ్రవిష్ఠాః । తే యజ్ఞం పాన్తు రజసః పరస్తాత్।
సంవత్సరీణమమృతగ్ం స్వస్తి । యజ్ఞం నః పాన్తు వసవః పురస్తాత్ । దక్షిణతోఽభి
యన్తు శ్రవిష్ఠాః । పుణ్యం నక్షత్రమభి సంవిశామ । మా నో అరాతిరఘశగ్ంసాఽగన్ ।
క్షత్రస్య రాజా వరుణోఽధిరాజః । నక్షత్రాణాగ్ం శతభిషగ్వసిష్ఠః । తౌ దేవేభ్యః
కృణుతో దీర్ఘమాయుః । శతగ్ం సహస్రా భేషజాని ధత్తః । యజ్ఞం నో రాజా
వరుణ ఉపయాతు । తన్నో విశ్వే అభి సంయన్తు దేవాః । తన్నో నక్షత్రగ్ం
శతభిషగ్జుషాణమ్ । దీర్ఘమాయుః ప్రతిరద్భేషజాని । అజ ఏకపాదుదగాత్పురస్తాత్
। విశ్వా భూతాని ప్రతి మోదమానః । తస్య దేవాః ప్రసవం యన్తి సర్వే ।
ప్రోష్ఠపదాసో అమృతస్యగోపాః । విభ్రాజమానస్సమిధాన ఉగ్రః । ఆఽ
న్తరిక్షమరుహదగన్ద్యామ్ । తగ్ం సూర్యం దేవమజమేకపాదమ్ । ప్రోష్ఠపదాసో
అను యన్తి సర్వే । అహిర్బుధ్నియః ప్రథమాన ఏతి । శ్రేష్ఠో దేవానాముత
మానుషాణామ్ । తం బ్రాహ్మణాస్సోమపాస్సోమ్యాసః । ప్రోష్ఠపదాసో అభి రక్షన్తిసర్వే

। చత్వార ఏకమభి కర్మ దేవాః। ప్రోష్ఠపదాస ఇతియాన్ వదన్తి। తే బుధ్నియం పరిషద్యగ్గ్ం స్తువన్తః। అహిగ్ం రక్షన్తి నమసోపసద్య। పూషా రేవత్యన్వేతి పన్థామ్। పుష్టిపతీ పశుపా వాజబస్త్యౌ। ఇమాని హవ్యాప్రయతా జుషాణా। సుగైర్నో యానైరుపయాతాం యజ్ఞమ్। క్షుద్రాన్పశూన్రక్షతు రేవతీ నః। గావో నో అశ్వాగ్ం అన్వేతు పూషా। అన్నగ్ం రక్షన్తౌబహుధా విరూపమ్। వాజగ్ం సనుతాం యజమానాయ యజ్ఞమ్। తదశ్వినావశ్వయుజోపయాతామ్। శుభం గమిష్ఠౌ సుయమేభిరశ్వైః। స్వం నక్షత్రగ్ం హవిషా యజన్తౌ। మధ్వా సంపృక్తౌ యజుషా సమక్తౌ। యౌ దేవానాం భిషజౌ హవ్యవాహౌ। విశ్వస్య దూ తావమృతస్య గోపౌ।తౌ నక్షత్రం జుజుషాణోపయాతామ్। నమోఽశ్విభ్యాంకృణుమోఽశ్వ యుగ్భ్యామ్। అప పాప్మానం భరణీర్భరన్తు। తద్యమో రాజా భగవాన్ విచష్టామ్। లోకస్య రాజా మహతో మహాన్ హి। సుగం నః పన్థామభయం కృణోతు। యస్మిన్నక్షత్రే యమ ఏతి రాజా। యస్మి న్నేనమభ్యషిఞ్చన్త దేవాః। తదస్య చిత్రగ్ం హవిషా యజామ। అప పాప్మానం భరణీర్భరన్తు । నివేశనీ సంగమనీ వసూనాం విశ్వా రూపాణి వసూన్యావేశయన్తీ। సహస్రపోషగ్ం సుభగా రరాణా సా న ఆగన్వర్చసా సంవిదానా। (సం. 3-5-1) యత్తే దేవా అదధుర్భాగధేయమమావాస్యే సంవసన్తో మహి త్వా। సా నో యజ్ఞం పిపృహి విశ్వవారే రయిం నో ధేహి సుభగే సువీరమ్ (సం. 3-5-1)॥

నవోనవో భవతి జాయమానోఽహ్నాం కేతురుషసామేత్యగ్రే। భాగం దేవేభ్యో విదధాత్యాయన్ప్ర చన్ద్రమాస్తిరతి దీర్ఘమాయుః। (సం. 2-4-14)।

యమాదిత్యా అగ్ంశుమాప్యాయయన్తి యమక్షితమక్షితయః పిబన్తి । తేన నో రాజా వరుణో బృహస్పతిరాప్యాయయన్తుభువనస్యగోపాః । (సం. 2-4-14) యే విరూపే సమనసా సంవ్యయన్తీ । సమానం తన్తుం పరితాతనాతే । విభూ ప్రభూ అనుభూ విశ్వతోహువే। తేనో నక్షత్రే హవమాగమేతమ్ । వయం దేవీ బ్రహ్మణా సంవిదానాః । సురత్నాసో దేవవీతిం దధానాః । అహోరాత్రే హవిషా వర్ధయన్తః । అతి పాప్మానమతి ముక్త్యాగమేమ। ప్రత్యువదృశ్యాయతీ । వ్యుచ్ఛన్తీ దుహితా దివః । అపో మహీ వృణు తే చక్షుషా । తమో జ్యోతిష్కృణోతి సూనరీ । ఉదుస్రియాస్సచతే సూర్యః । సచా ఉద్యన్నక్షత్రమర్చిమత్ । తవేదుషో వ్యుషి సూర్యస్య చ । సం భక్తేన గమేమహి । తన్నో నక్షత్రమర్చిమత్ । భానుమత్తేజ ఉచ్చరత్ । ఉపయజ్ఞమిహాగమత్ । ప్ర నక్షత్రాయ దేవాయ । ఇన్ద్రాయేన్దుగ్ం హవామహే । స నస్సవితా సువత్సనిమ్ । పుష్టిదాం వీరవ త్తమమ్ । ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః । దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ । (సం. 1-4-43) చిత్రం దేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆప్రా ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షగ్ం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ । (సం. 1-4-43) అదితిర్న ఉరుష్యత్వదితిశ్శర్మ యచ్ఛతు । అదితిః పాత్వగ్ంహసః॥ (సం. 1-5-11) మహీమూషు మాతరగ్ం సువ్రతానామృతస్య పత్నీ మవసే హువేమ । తువిక్షత్రామజరన్తీ మురూచీగ్ం సుశర్మాణమదితిగ్ం సుప్రణీతిమ్ । (సం. 1-5-11) ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢమస్య పాగ్ంసురే । (సం.1-2-13) ప్ర

దేవవీతిం దధానాః । అహోరాత్రే హవిషా వర్ధయన్తః । అతి పాప్మానమతి ముక్త్యాగమేమ ।
ప్రత్యువదృశ్యాయతీ । వ్యుచ్ఛన్తీ దుహితా దివః । అపో మహీ వృణుతే చక్షుషా ।
తమో జ్యోతిష్కృణోతి సూనరీ । ఉదుస్రియాస్సచతే సూర్యః । సచా ఉద్యన్నక్షత్రమర్చిమత్ ।
తవేదుషో వ్యుషి సూర్యస్య చ । సం భక్తేన గమేమహి । తన్నో నక్షత్రమర్చిమత్ ।
భానుమత్తేజ ఉచ్చరత్ । ఉపయజ్ఞమిహాగమత్ । ప్ర నక్షత్రాయ దేవాయ । ఇన్ద్రాయేన్దుగ్ం
హవామహే । స నస్సవితా సువత్సనిమ్ । పుష్టిదాం వీరవ త్తమమ్ । ఉదుత్యం
జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః । దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ । (సం. ౧-౪-౪౩)
చిత్రం దేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆప్రా ద్యావాపృథివీ
అన్తరిక్షగ్ం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ । (సం. ౧-౪-౪౩) అదితిర్న
ఉరుష్యత్వదితిశ్శర్మ యచ్ఛతు । అదితిః పాత్వగ్ంహసః ॥ (సం. ౧-౫-౧౧)
మహీమూషు మాతరగ్ం సువ్రతానామృతస్య పత్నీ మవసే హువేమ । తువిక్షత్రామజరన్తీ
మురూచీగ్ం సుశర్మాణమదితిగ్ం సుప్రణీతిమ్ । (సం. ౧-౫-౧౧) ఇదం
విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । సమూఢమస్య పాగ్ంసురే ।
(సం.౧-౨-౧౩) ప్ర తద్విష్ణుస్తవతే వీర్యాయ । మృగో నభీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।
యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణేషు । అధి క్షియన్తి భువనానివిశ్వా । (బ్రా. ౨-౪-౩)
అగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిః పృథివ్యా అయమ్ । అపాగ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి ।
(సం. ౪-౪-౪) భువో యజ్ఞస్య రజసశ్చ నేతా యత్రా నియుద్భిస్సచసే శివాభిః ।
దివి మూర్ధానం దధిషే సువర్ షాం జిహ్వామగ్నే చకృషే హవ్య వాహమ్ ।
(సం.౪-౪-౪) అను నోఽద్యానుమతిర్యజ్ఞం దేవేషు మన్యతామ్ । అగ్నిశ్చ

హవ్యవాహనో భవతాం దాశుషే మయః । అన్విదను మతే త్వం మన్యాసై శంచనః కృధి । క్రత్వే దక్షాయ నో హినుప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషః । (సం.3-3-౧౧) హవ్యవాహమభిమాతిషాహమ్ । రక్షోహణం పృతనాసు జిష్ణుమ్ । జ్యోతిష్మన్తం దీద్యతం పురన్ధిమ్ । అగ్నిగ్గ్ం స్విష్టకృతమా హువేమ । (బ్రా. ౨-౪-౧) స్విష్టమగ్నే అభి తత్పృణాహి । విశ్వా దేవపృతనా అభిష్య । ఉరుంనః పన్థాం ప్రదిశన్వి భాహి । జ్యోతిష్మద్ధేహ్యజరం న ఆయుః ॥ (బ్రా. ౨-౪-౧)[1]

అగ్నయే స్వాహా కృత్తికాభ్యస్స్వాహా । అమ్బాయైస్వాహా దులాయై స్వాహా । నితత్న్యై స్వాహాఽభ్రయన్త్యై స్వాహా । మేఘయన్త్యై స్వాహా వర్షయన్త్యై స్వాహా । చుపుణీకాయై స్వాహా । ప్రజాపతయే స్వాహా రోహిణ్యై స్వాహా । రోచమానాయై స్వాహా ప్రజాభ్యస్స్వాహా ॥ సోమాయ స్వాహా మృగశీర్షాయ స్వాహా । ఇన్వకాభ్యస్స్వాహౌషధీభ్యస్స్వాహా । రాజ్యాయ స్వాహాఽభిజిత్యై స్వాహా ॥ రుద్రాయ స్వాహాఽఽర్ద్రాయై స్వాహా । పిన్వమానాయై స్వాహా పశుభ్యస్స్వాహా ॥ అదిత్యై స్వాహా పునర్వసుభ్యాం । స్వాహాఽఽభూత్యై స్వాహా ప్రజాత్యై స్వాహా॥ బృహస్పత యే స్వాహా తిష్యాయ స్వాహా । బ్రహ్మవర్చసాయ స్వాహా ॥ సర్పేభ్యస్స్వాహాఽఽశ్రేషాభ్యస్స్వాహా । దన్దశూకేభ్యస్స్వాహా ॥ పితృభ్య స్స్వాహా మఘాభ్యః । స్వాహాఽనఘాభ్యస్స్వాహాఽ గదాభ్యః । స్వాహాఽరున్ధతీభ్యస్స్వాహా ॥ అర్యమ్ణేస్వాహా ఫల్గునీభ్యాగ్ం స్వాహా । పశుభ్యస్స్వాహా । భగాయ స్వాహా ఫల్గునీభ్యాగ్ స్వాహా । శ్రైష్ఠ్యాయస్వాహా ॥ సవిత్రే స్వాహా హస్తాయ । స్వాహా దదతే స్వాహా పృణతే ।

స్వాహా ప్రయచ్ఛతే స్వాహా ప్రతిగృహ్ణతే స్వాహా ॥ త్వష్ట్రే స్వాహా చిత్రాయై స్వాహా । చైత్రాయ స్వాహా ప్రజాయై స్వాహా ॥ వాయవే స్వాహా నిష్ట్యాయై స్వాహా । కామచారాయ స్వాహాఽభిజిత్యై స్వాహా ॥ ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాగ్ం స్వాహా విశాఖాభ్యాగ్ం స్వాహా। శ్రైష్ఠ్యాయ స్వాహాఽభిజిత్యై స్వాహా ॥ పౌర్ణమాస్యై స్వాహా కామాయ స్వాహాఽఽగత్యై స్వాహా ॥[1]

మిత్రాయ స్వాహాఽనూరాధేభ్యస్స్వాహా । మిత్రధేయాయ స్వాహాఽభిజిత్యై స్వాహా ॥ ఇన్ద్రాయ స్వాహా జ్యేష్ఠాయై స్వాహా । జ్యైష్ఠ్యాయ స్వాహాఽభిజిత్యై స్వాహా ॥ ప్రజాపతయే స్వాహా మూలాయ స్వాహా । ప్రజాయై స్వాహా ॥ అద్భ్యస్స్వాహాఽషాఢాభ్యస్స్వాహా । సముద్రాయ స్వాహా కామాయ స్వాహా । అభిజిత్యై స్వాహా । విశ్వేభ్యో దేవేభ్య స్వాహాఽషాఢాభ్యస్స్వాహా । అనపజయ్యాయ స్వాహాఽజిత్యై స్వాహా । బ్రహ్మణే స్వాహాఽభిజితే స్వాహా ॥ బ్రహ్మలోకాయస్వాహాఽభిజిత్యైస్వాహా ॥ విష్ణవేస్వాహాశ్రోణాయై స్వాహా । శ్లోకాయ స్వాహా శ్రుతాయ స్వాహా ॥ వసుభ్యస్స్వాహా శ్రవిష్ఠాభ్యస్స్వాహా । అగ్రాయస్వాహా పరీత్యై స్వాహా ॥ వరుణాయ స్వాహా శతభిషజే స్వాహా । భేషజేభ్యస్స్వాహా॥ అజాయైకపదే స్వాహా ప్రోష్ఠపదేభ్యస్స్వాహా । తేజసేస్వాహా బ్రహ్మవర్చసాయ స్వాహా ॥ అహయే బుధ్నియాయ స్వాహా ప్రోష్ఠపదేభ్యస్స్వాహా ॥ ప్రతిష్ఠాయై స్వాహా । పూష్ణే స్వాహా రేవత్యై స్వాహా । పశుభ్యస్స్వాహా ॥ అశ్విభ్యాగ్ం స్వాహాఽశ్వయుగ్భ్యాగ్ం స్వాహా । శ్రోత్రాయ స్వాహా శ్రుత్యైస్వాహా ॥ యమాయ స్వాహాఽపభరణీభ్యస్స్వాహా । రాజ్యాయ స్వాహాఽభిజిత్యై స్వాహా ॥ అమావాస్యాయై

స్వాహా కామాయ స్వాహాఽఽగత్యైస్వాహా ॥[1]

చన్ద్రమసే స్వాహా ప్రతీదృశ్యాయై స్వాహా । అహోరాత్రేభ్యస్స్వాహాఽర్ధమా సేభ్యస్స్వాహా । మాసేభ్యస్స్వాహర్తుభ్యస్స్వాహా । సంవత్సరాయ స్వాహా ॥ అహ్నే స్వాహా రాత్రియై స్వాహా । అతిముక్త్యై స్వాహా ॥ ఉషసే స్వాహా వ్యుష్ట్యైస్వాహా । వ్యూషుష్యైస్వాహా వ్యుచ్ఛన్త్యైస్వాహా । వ్యుష్టాయై స్వాహా ॥ నక్షత్రాయ స్వాహోదేష్యతే స్వాహా । ఉద్యతే స్వాహోదితాయ స్వాహా । హరసే స్వాహా భరసే స్వాహా । భ్రాజసే స్వాహా తేజసే స్వాహా । తపసే స్వాహా బ్రహ్మవర్చసాయ స్వాహా ॥ సూర్యాయ స్వాహా నక్షత్రేభ్యస్స్వాహా । ప్రతిష్ఠాయై స్వాహా ॥ అదిత్యై స్వాహా ప్రతిష్ఠాయైస్వాహా । విష్ణవేస్వాహా యజ్ఞాయ స్వాహా । ప్రతిష్ఠాయై స్వాహా ॥[2]

దధిక్రావ్ణ్ణో అకారిషం జిష్ణోరశ్వస్య వాజినః । సురభి నోముఖా కరత్ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్ [3]॥ ఆపో హి ష్ఠామయోభువస్తా న ఊర్జేదధాతన । మహే రణాయ చక్షసే । యో వశ్శివతమో రసస్తస్య భాజయతేహనః । ఉశతీరివ మాతరః। తస్మా అరం గమామ వో యస్యక్షయాయ జిన్వథ। ఆపో జనయథా చనః[4]॥ ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం విమధ్యమగ్గ్ం శ్రథాయ । అథా వయమాదిత్య వ్రతేతవానాగసో అదితయేస్యామ। అస్తభ్నాద్ద్యామృషభో అన్తరిక్షమమిమీత వరిమాణం పృథివ్యా ఆసీదద్విశ్వా భువనాని సమ్రాడ్విశ్వేత్తాని వరుణస్యవ్రతాని [5] ॥ (అత్ర బోధాయనవేఙ్క టేశీయప్రయోగమాలాయాం యచ్చిద్ధితే ఇత్యస్య మన్త్రస్య జపోఽభిహితః) యచ్చిద్ధి తే విశో యథా ప్ర దేవ వరుణ వ్రతమ్। మినీమసి

ద్యవిద్యవి ॥ యత్కించేదం వరుణ దైవ్యే జనేఽభిద్రోహం మనుష్యాశ్చరామసి । అచిత్తీ యత్తవధర్మా యుయోపిమ మానస్తస్మాదేనసో దేవ రీరిషః ॥ కితవాసో యద్రిరిపునర్న దీవి యద్వా ఘా సత్యముత యన్న విద్మ । సర్వా తా విష్య శిథిరేఽవ దేవాథా తే స్యామ వరుణ ప్రియాసః ॥[1] అవ తేహేడో వరుణ నమోభిరవ యజ్ఞేభిరీమహే హవిర్భిః। క్షయన్న స్మభ్యమసుర ప్రచేతోరాజన్నేనాగ్ంసి, శిశ్రథః కృతాని ॥[2]

తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వన్దమానస్తదా శాస్తే యజమానో హవిర్భిః । అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ం స మాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥[3]

హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః పావకా యాసుజాతః కశ్యపోయాస్విన్ద్రః । అగ్నిం యా గర్భం దధిరే విరూపాస్తాన ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । యాసాగ్ం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యఞ్జనానామ్ । మధుశ్చుతశ్శుచయోయాః పావకాస్తాన ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు । యాసాం దేవా దివి కృణ్వన్తి భక్షం యా అన్తరిక్షే బహుధా భవన్తి। యాః పృథివీం పయసోన్దన్తిశుక్రాస్తా న ఆపశ్శగ్గ్ం స్యోనా భవన్తు। శివేన మా చక్షుషా పశ్యతాపశ్శివయా తనువోపస్పృశత త్వచంమే। సర్వాగ్ం అగ్నీగ్ంరప్సుషదో హువేవో మయి వర్చో బలమోజో నిధత్త । యదదస్సం ప్రయతీరహావనదతాహతే। తస్మాదా నద్యోనామస్థతా వో నామాని సిన్ధవః। యత్ప్రేషితా వరుణేన తాశ్శీభగ్ం సమవల్గత । తదాప్నోదిన్ద్రోవో యతీస్తస్మాదాపో అనుష్ఠన । అపకామగ్గ్ం స్యన్దమానా అవీవరత వో హికమ్। ఇన్ద్రో వశ్శక్తిభిర్దేవీ స్తస్మాద్వార్ణామ

వో హితమ్ । ఏకో దేవో అప్యతిష్ఠ త్స్యన్దమానా యథావశమ్ । ఉదానిషుర్మహీరితి తస్మాదుదకముచ్యతే। ఆపో భద్రా ఘృతమిదాప ఆసురగ్నీషోమౌ బిభ్రత్యాప ఇత్తాః తీవ్రో రసో మధుపృచామరంగమఆ మా ప్రాణేన సహవర్చసా గన్ । ఆదిత్పశ్యామ్యుత వా శృణోమ్యా మా ఘోషోగచ్ఛతివాఙ్న ఆసామ్ । మన్యే భేజానో అమృతస్య తర్ హి హిరణ్యవర్ణా అతృపం యదావః। ఆపో హిష్ఠా....చనః। దివి శ్రయస్వాన్తరిక్షే యతస్వ పృథివ్యా సంభవ బ్రహ్మవర్చసమసి బ్రహ్మవర్చసాయ త్వా ॥[1]

పవమానస్సువజర్జనః । పవిత్రేణ విచర్షణిః । యః పోతా స పునాతు మా । పునన్తుమా దేవజనాః । పునన్తు మనవో ధియా ॥ పునన్తు విశ్వ ఆయవః । జాతవేదః పవిత్రవత్ । పవిత్రేణ పునాహిమా । శుక్రేణ దేవదీద్యత్ । అగ్నే క్రత్వా క్రతూగ్‍ం రను । యత్తే పవిత్రమర్చిషి । అగ్నే వితతమన్తరా । బ్రహ్మ తేన పునీమహే। ఉభాభ్యాం దేవ సవితః । పవిత్రేణ సవేన చ । ఇదం బ్రహ్మపునీమహే । వైశ్వదేవీ పునతీ దేవ్యాగాత్ । యస్యై బహ్వీస్తనువో వీతపృష్ఠాః । తయా మదన్తస్సధమాద్యేషు। వయగ్ంస్యామ పతయో రయీణామ్ । వైశ్వానరో రశ్మిభిర్మాపునాతు । వాతః ప్రాణేనేషిరో మయోభూః । ద్యావాపృథివీ పయసా పయోభిః । ఋతావరీ యజ్ఞియే మా పునీతామ్ । బృహద్భిస్సవితస్తృభిః । వర్షిష్ఠైర్దేవ మన్మభిః । అగ్నే దక్షైః పునాహి మా । యేన దేవా అపునత । యేనాపో దివ్యం కశః । తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా । ఇదం బ్రహ్మ పునీమహే । యః పావమానీరధ్యేతి । ఋషిభిస్సంభృతగ్‍ం రసమ్ । సర్వగ్‍ం సపూతమశ్నాతి । స్వదితంమాతరిశ్వనా । పావమానీర్యో అధ్యేతి । ఋషిభిస్సంభృతగ్‍ం

రసమ్ । తస్మై సరస్వతీ దుహే । క్షీరగ్ం సర్పిర్మధూదకమ్ । పావమానీ స్స్వస్త్యయనీః । సుదుఘా హి పయస్వతీః । ఋషిభిస్సంభృతో రసః । బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితమ్ । పావమానీర్దిశన్తు నః । ఇమం లోకమథో అముమ్ । కామాన్సమర్ధయన్తునః । దేవీర్దేవైస్స మాభృతాః । పావమానీ స్స్వస్త్యయనీః । సుదుఘా హి ఘృతశ్చుతః । ఋషిభిస్సంభృతో రసః । బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితమ్ । యేన దేవాః పవిత్రేణ । ఆత్మానం పునతే సదా । తేన సహస్రధా రేణ । పావమాన్యః పునన్తు మా । ప్రాజాపత్యం పవిత్రమ్ । శతోద్యామగ్ం హిరణ్మయమ్ । తేన బ్రహ్మవిదో వయమ్ । పూతం బ్రహ్మ పునీమహే । ఇన్ద్రస్సునీతీ సహ మా పునాతు । సోమస్స్వస్త్యా వరుణస్సమీచ్యా । యమో రాజా ప్రమృణాభిః పునాతు మా । జాతవేదా మోర్జయన్త్యా పునాతు ॥[1]

భూః । భువః । సువః ॥[2]

తచ్ఛం యోరా వృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుం యజ్ఞపతయే । దైవీ స్వస్తిరస్తు నః । స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ । శంనో అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే (బ్రా.౩-౫-౧౧)

యో బ్రహ్మ బ్రహ్మణ ఉజ్జభార ప్రాణేశ్వరః[3] కృత్తివాసాః పినాకీ । ఈశానో దేవస్స న ఆయుర్దధాతు తస్మై జుహోమి హవిషా ఘృతేన । విభ్రాజమానస్సరిరస్య మధ్యాద్రోచమానో ఘర్మ రుచిర్య ఆగాత్ । స మృత్యుపాశానపనుద్య ఘోరానిహాయుషేణో ఘృతమత్తు దేవః । బ్రహ్మజ్యోతిర్బ్రహ్మపత్నీషు గర్భం యమాదధాత్పురురూపం జయన్తమ్ । సునర్ణరంభగ్రహమర్కమర్చ్యం తమాయుషే

వర్ధయామో ఘృతేన ॥ శ్రియం లక్ష్మీమౌపలామమ్బి కాం గాం షష్ఠీం చ యామిన్ద్ర సేనేత్యుదాహుః । తాం విద్యాం బ్రహ్మయోనిగ్ం సురూపామిహాయుషే తర్పయామో ఘృతేన ॥ దాక్షాయణ్యః సర్వయోన్యస్సయోన్య స్సహస్రశో విశ్వరూపా విరూపాః । ససూనవస్సపతయస్సయూథ్యా ఇహాయుషేణో ఘృతమిదం జుషన్తామ్ ॥ దివ్యాగణా బహురూపాః పురాణా ఆయుచ్ఛిదో నః ప్రమథన్తు వీరాన్ ॥ తేభ్యో జుహోమి బహుధా ఘృతేన మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోత వీరాన్ । ఏకః పురస్తాద్య ఇదం బభూవ యతో బభూవుర్భువనస్య గోపాః । యమభ్యేతి భువనగ్ం సాంపరాయే స నో హవిర్ఘృతమిహాయుషేఽత్తు దేవః ॥ వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్మరుతోఽథసాధ్యా నృభూన్యక్షాన్గన్ధర్వాగ్ంశ్చ పితౄగ్ంశ్చ విశ్వాన్ । భృగూన్సర్పాగ్ంశ్చాఙ్గిరసోఽథ సర్వాన్ ఘృతగ్ం హుత్వా స్వాయుష్యమిహ యామ శశ్వత్ ॥ విష్ణో॒త్వం నో॒ అన్త॑మ॒శ్శర్మ॑ యచ్ఛ సహన్త్య । ప్ర తే॒ ధారా॑ మధు॒శ్చుత॒ ఉత్సం॑ దుహ్ర॒తే॒ అక్షి॑తమ్ ।[1] నమో॒ బ్రహ్మ॑ణే॒ నమో॑ అస్త్వ॒గ్నయే॒ నమః॑ । పృథి॒వ్యై నమ॒ ఓషధీభ్యః । నమో॒ వా॒చే నమో॑ వా॒చస్పత॑యే॒ నమో॒ విష్ణ॑వే బృహ॒తే క॑రోమి[2] ॥ (ఏవం త్రిః) యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనంతు యద్భవేత్ । తత్సర్వంక్షమ్యతాం దేవనారాయణ నమోఽస్తు తే ॥ విసర్గబిన్దుమాత్రాసు పదపాదాక్షరేషు చ । న్యూనాతిరిక్తం యత్కించిదాభిర్గీర్భిరుదీరయేత్ ॥ ఆ॒భిర్గీ॒ర్భిర్యద॑తో న ఊ॒నమాప్యా॑యయ హరివో॒ వర్ధ॑మానః । య॒దా స్తో॒తృభ్యో॒ మహి॑గో॒త్రా రు॒జాసి॑ భూయి॒ష్ఠ భా॒జో॒ అధ॑తేస్యామ । బ్రహ్మ॒ ప్రావా॑దిష్మ॒తన్నో॒ మా హా॑సీత్ । ఓం శాన్తి॒ శ్శాన్తి॒శ్శాన్తి॑ః ॥[3]

ఇత్యుదకశాన్తిమన్త్రాః

తతో యజమానః బ్రహ్మవరుణాభ్యాం నమః ఛత్రాదిసర్వో పచారాన్ సమర్పయామీత్యుత్తరారాధనం కృత్వా, అనేన పూజావిధానేన ఉదకశాన్తిజపేన చ బ్రహ్మవరుణౌ ప్రీయేతామిత్యక్షతో దకదానపూర్వకమావాహిత దేవతావిసర్జనం విధాయ, ప్రణవేన కుమ్భముత్థాపయేత్ ॥

తతః – దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ ॥ అశ్వినోర్భైషజ్యేన । తేజసే బ్రహ్మవర్చసాయాభిషిఞ్చామి ॥ దేవస్య త్వాసవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యాం । పూష్ణో హస్తాభ్యామ్ । సరస్వత్యైభైషజ్యేన । వీర్యాయాన్నాద్యాయాభిషిఞ్చా మి ॥ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యాం। పూష్ణో హస్తాభ్యాం । ఇన్ద్రస్యేన్ద్రియేణ । శ్రియైయశసే బలాయాభిషిఞ్చామి ॥[1]

చ వాజినమ్ । సోమగ్ం రాజానం వరుణమగ్నిమన్వారభా మహే । ఆదిత్యాన్ విష్ణుగ్ం సూర్యం బ్రహ్మాణం చ బృహస్పతిమ్ । దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽ శ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యాగ్ం సరస్వత్యై వాచో యన్తుర్య న్త్రేణాగ్నేస్త్వా సామ్రాజ్యే నాభిషిఞ్చామీన్ద్రస్యబృహస్పతేస్త్వా సామ్రా జ్యేనాభిషిఞ్చామి ॥[2]

దేవాస్త్వేన్ద్రజ్యేష్ఠా వరుణ రాజానోఽధస్తాచ్చో పరిష్టాచ్చపాన్తు న వా ఏతేన పూతో న మేధ్యోన ప్రోక్షితో యదేనమతః ప్రాచీనం ప్రోక్షతి యద్భుఞ్చేత మాజ్యేన ప్రోక్షతి తేన పూతస్తేన మేధ్యస్తేనప్రోక్షితః[3] ॥ ఇతి మన్త్రైః వ్యాహృతీభిశ్చ బ్రాహ్మణా

స్సకుటుమ్బం యజమానం ప్రోక్షయేయుః ॥ తతో యజమానః ఆప ఇద్వా ఉ భేషజీరాపో అమీవచాతనీః । ఆపస్సర్వస్య భేషజీస్తాస్తే కృణ్వన్తు భేషజమ్ [1] ॥ ఆమయావీ చిన్వీత । ఆపోవై భేషజమ్ । భేషజమేవాస్మై కరోతి । సర్వమాయురేతి [2]॥

ఇతి మన్త్రాభ్యాం తీర్థం ప్రాశ్య, పురస్తాదుపవిశతే హిరణ్యం, దక్షిణత ఉపవిశతే రజతం, పశ్చాదుపవిశతే కాంస్యం, ఉత్తరత ఉపవిశతే వాసశ్చ దక్షిణాం దత్వా, కుమ్భజలేన స్నాత్వా, మన్త్రాక్షతపూర్వకమాశీర్వచనం బ్రాహ్మణేభ్యో గృహీత్వా, కాయేన వాచా మనసేన్ద్రియైర్వా బుద్ధ్యాఽఽత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ । కరోమియద్యత్సకలంపరస్మైనారాయణాయేతి సమర్పయామి॥ ఇతి కృతం కర్మ భగవతే సమర్పయేత్॥

ఇత్యుదకశాన్తివిధిః

ఇదం చోదకశాన్తినామకం కర్మ గర్భాధాన పుంసువన సీమన్తోన్నయన చౌలోపనయనవివాహాగ్న్యాధేయాది శుభకర్మసు ఉగ్రరథభీమరథాఖ్యాది మహాశాన్తి కర్మసు చ తదఙ్గత్వేన, మహోత్పాతమహాభయమహాపీడాదిపరిహారాపేక్షిభిః, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాద్యభివృద్ధికామిభిశ్చ సభక్తిశ్రద్ధం । యథావిధ్యాచరితంచేదిష్టసిద్ధి ర్భగవన్ముఖోల్లాసశ్చ భవిష్యతీతి శిష్టజనాభిప్రాయః ॥